

EBPO TALIS 2018 tyrimo rezultatų pristatymas

Audronė Razmantienė, EBPO
TALIS tyrimo valdybos narė

Eglė Melnikė, EBPO TALIS
nacionalinė koordinatorė

2021 m. gegužės 5 d.

Kodėl pasirinkote mokytojo profesiją? Mokytojų atsakymai bandomojo tyrimo metu.

Visada norėjosi palikti kažką po savęs, įdėti indėlį formuojant asmenybę, būti reikšmingai.

Susidomėjimas dalyku.

Bendravimas su jaunais žmonėmis, jų ugdymas.

Galimybė stebėti, kaip mario dėka auga, keičiasi ir tobulėja vaikai.

Labai patiko studijuojamas dalykas.

Judėjimas.

Atlyginimas.

Tai buvo mano svajonė.

Noras suprasti ir padėti vaikui.

Destau savo mėgiamą dalyką.

Mokytojo profesija suteikė galimybę visą laiką dirbti su jaunais žmonėmis ir kartu su jais tobulėti visą gyvenimą.

Patinka dirbti su vaikais, norėjau būti jiems naudinga.

Galimybė bendrauti su jaunais žmonėmis.

Mano abu tėvai buvo mokytojai, todėl nuo pat vaikystės jau žinojau, kuo būsiu.

Naujas iššūkis.

Mokytojo profesija suteikė galimybę tarptautinių projektų vykdymui, kitų šalių kultūrų pažinimui.

Suteikė galimybes realizuoti save.

Mokykla gimtajame mieste ir niekur kitur nerelkėjo kraustyti, ieškoti naujos gyvenamosios vietos.

Šeimos narių patarimai.

Norėjau dirbti mėgiamą darbą.

Suteikė galimybę brandinti savo asmenybę, pačiai augti ir tobulėti, pažinti savo galimybes.

Savirealizacija.

Pavyzdys vyresnių giminėje.

Tėvų nuomonė.

Šeimos tradicija.

Mano mama buvo mokytoja.

Mokytojo profesija suteikė galimybę režisuoti.

Meilė vaikams.

Kūrybinis darbas.

Nenuobodus darbas.

Nuolatinis bendravimas su vaikais ir kitais žmonėmis.

Mokytojo profesija buvo gerbiama.

Mokytojo profesija suteikė galimybę nuolat tobulėti.

Domėjauisi matematika.

Draugų patarimai.

Žavėjo mokytojo darbas.

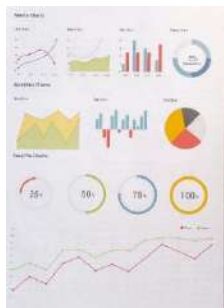
Šeimos tradicija.

Ugdyti jauną žmogų.

Pristatymo turinys

Trumpa informacija apie TALIS tyrimą

Tyrimo rezultatų, pagrindinių išvadų ir rekomendacijų pristatymas

Klausimai-atsakymai

Kodėl pasirinkote mokytojo profesiją? Mokytojų atsakymai bandomojo tyrimo metu.

Mokytojo profesijos vertinimas.

Suteikė daug galimybių, įgūdžių bendravimui.

Mano mokytojai buvo man pavyzdžiai.

Mokytoja būti buvo mano svajonė nuo mažumės.

Patiko mokomasis dalykas, sutapo su hobiu.

Nuo vaikystės svajojau būti mokytoja.

Galimybė realizuoti savo gebėjimus.

Suteikė galimybę nuolat mokytis.

Emiau mokytis atsiktiktinal.

Meilė vaikams ir būsiamam darbui.

Noras tarnauti Dievui ir žmonėms.

Savirealizacija.

Mano trenerio autoritetas.

Norėjau mokytį mokinius.

Myliu vaikus, malonu su jais bendrauti, suteikia jaunatviško polėkio.

Tėvas buvo mokytojas.

Didžiausią įtaką padarė jaunystės maksimalizmas bei matyti kino filmal.

Svajojau būti mokytoja.

Patinka bendrauti su vaikais, jaunimu.

Mokytojo profesija buvo teigiamai vertinama visuomenėje.

Mokytojo profesija suteikia galimybę bendradarbiauti su užsienio kolegomis.

Darbas – tai gyvenimo būdas, kai gali džiaugtis.

Mano dėstomas dalykas man labai patinka, skatina nuolatinį tobulėjimą.

Darbas su mokiniais yra įdomus.

Aš pažinojau šį darbą, nes tėvai buvo mokytojai.

Mokytojo profesija garantavo prestižą.

Moralinis pasitenkinimas.

Turėjau puikius mokytojus.

Mokytojo profesija suteikė galimybę dirbti kūrybiškai.

Myliu vaikus.

Buvo nuostabi mokytoja to dalyko, kurį pasirinkau studijuoti.

Mokytojo profesija man suteikė galimybę realizuoti savo kūrybinę potencialą ir nuolatinį tobulėjimą.

Suteikė galimybę tobulėti ir mokytis visą gyvenimą.

Bendravimas su mokiniais popamokinėje veikloje.

Galimybė dirbti su vaikais.

Mokytojo profesija suteikė galimybes ugdyti kūrybiškumą ir nuolatinį tobulėjimą.

Manau, labai svarbi profesija.

Tai buvo vaikystės svajonė, gal jau užkoduota genuose.

Mokytojo profesija buvo gerbiama, prestižinė.

Informacija apie TALIS tyrimą

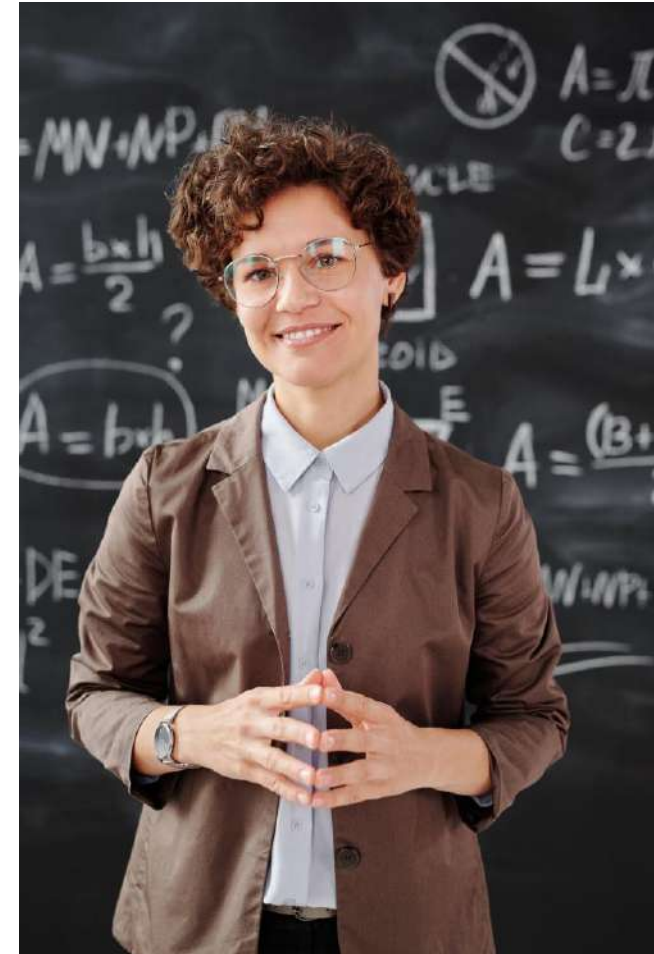
TALIS – Mokytojo balso tyrimas – siekiama išgirsti mokytojų ir mokyklų vadovų nuomonę įvairiais su ugdymu ir apskritai švietimu susijusiais klausimais.

- **Pagrindinė tarptautinė tyrimo populiacija – mokytojai ir mokyklų vadovai**, dirbantys pagrindinio ugdymo pakopoje (ISCED 2).
- TALIS tyrime **mokytojas** apibrėžiamas kaip asmuo, mokantis tam tikro dalyko (perteikiantis ugdymo turinį) pagrindinio ugdymo pakopoje bendrojo ugdymo mokykloje, o mokyklų vadovai – tai mokyklų, kuriose šie mokytojai dirba, oficialūs vadovai.
- **Tyrimo instrumentai** – klausimynai (mokytojo ir mokyklos vadovo).
- Iš viso pagrindiniame tyrime dalyvavo apie 250 000 mokytojų iš 48 pasaulio šalių
 - Papildomi moduliai:
 - ISCED 1 (15 šalių), ISCED 3 (11 šalių)
 - TALIS-PISA jungtinis tyrimas (9 šalys)
- Tyrimo imties bendrieji reikalavimai kiekvienoje šalyje: ne mažiau kaip 200 mokyklų, iš kiekvienos mokyklos – po 20 mokytojų

EBPO šalys (ir šalių autonomiškai regional)			
Alberta (Kanada)	Anglija (JK)	Australija	Austrija
Belgija (Flandrija)	Belgija	Čekija	Čilė
Danija	Estija	Islandija	Ispanija
Italija	Izraelis	Japonija	JAV
Kolumbija	Latvija	Lietuva	Meksika
Naujoji Zelandija	Nyderlandai	Norvegija	Pietų Korėja
Portugalija	Prancūzija	Slovakija	Slovėnija
Suomija	Švedija	Turkija	Vengrija
EBPO šalys partnerės (ir šalių autonomiškai regional)			
Brazilija	Bulgarija	Buenos Airės (Argentina)	Gruzija
Jungtiniai Arabų Emyratai	Kazachstanas	Kipras	Kroatija
Malta	Pietų Afrika	Rumunija	Rusija
Saudo Arabija	Singapūras	Šanchajus (Kinija)	Taivanas
Vietnamas			

TALIS Lietuvoje

- **Lietuva TALIS tyrime dalyvavo 2008 ir 2018 metais.** Abiejuose cikluose Lietuva dalyvavo pagrindiniame tyrime – dalyvavo mokytojai ir mokyklų vadovai, dirbantys pagrindinio ugdymo pakopoje.
- **Lietuvos mokyklose tyrimas vyko 2018 m. vasario mėn. pabaigoje – kovo mėn. pradžioje.**
- **TALIS tyrime dalyvavo:** 3 759 pagrindinio ugdymo mokytojai ir 195 mokyklų vadovai.
- **Tyrimo instrumentai** – mokytojo ir mokyklos vadovo klausimynai – tik lietuvių kalba. Apklausa buvo vykdoma tik online būdu.

Ką tiria TALIS?

Tarptautinė ataskaita, 1 dalis:
„Mokytojai ir mokyklų vadovai – besimokantys visą gyvenimą“

*OECD (2019), TALIS 2018 Results
(Volume I): Teachers and School
Leaders as Lifelong Learners*

TALIS tyrimo programa

TALIS 2018 tyrimui buvo atrinktos pagrindinės devynios tyrimo temos:

- mokytojų taikoma ugdymo praktika;
- vadovavimas mokyklai (mokyklos lyderystė);
- mokytojų profesinė praktika;
- pedagoginės studijos ir mokytojų pradinis rengimas;
- grįžtamasis ryšys mokytojams ir jo tobulinimas;
- atmosfera mokykloje;
- pasitenkinimas darbu;
- žmogiškųjų išteklių klausimai, santykiai su suinteresuotosiomis šalimis;
- mokytojų darbo veiksmingumas.

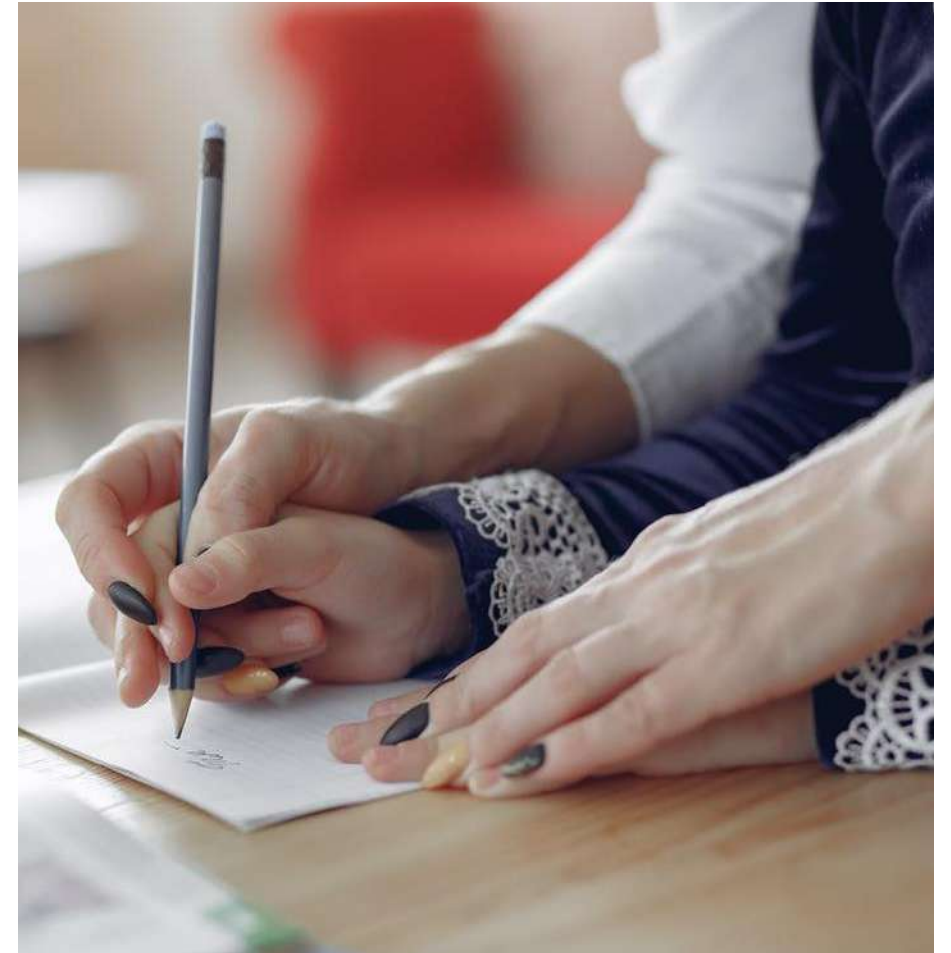
Prie šio sąrašo pridėtos dvi bendrosios tyrimo temos:

- inovacijos;
- teisingumas ir įvairovė.

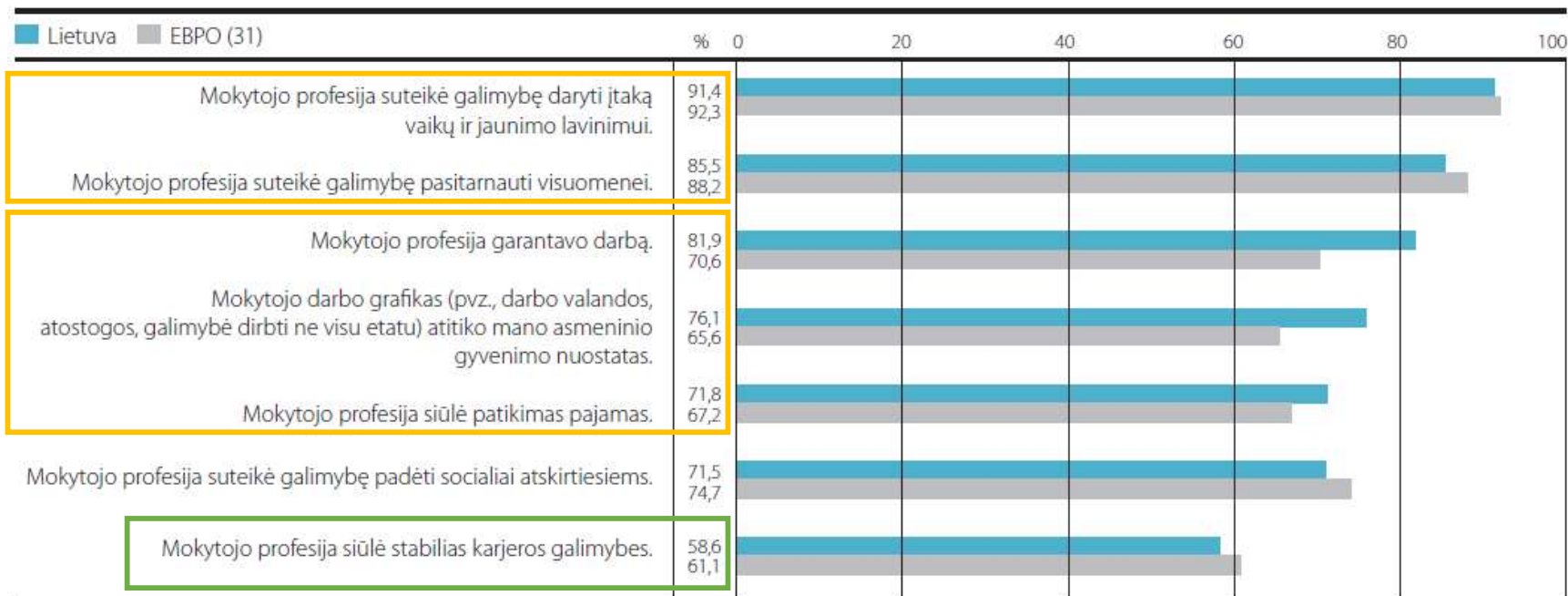
Tarptautinė ataskaita, 2 dalis:
„Mokytojai ir mokyklų vadovai – vertinami profesionalai“

*OECD (2020), TALIS 2018 Results
(Volume II): Teachers and School
Leaders as Valued Professionals*

Mokytojo profesijos pasirinkimo motyvai ir pasirengimas mokytojo darbui

Kas yra mūsų mokytojai? Motyvacija tapti mokytoju

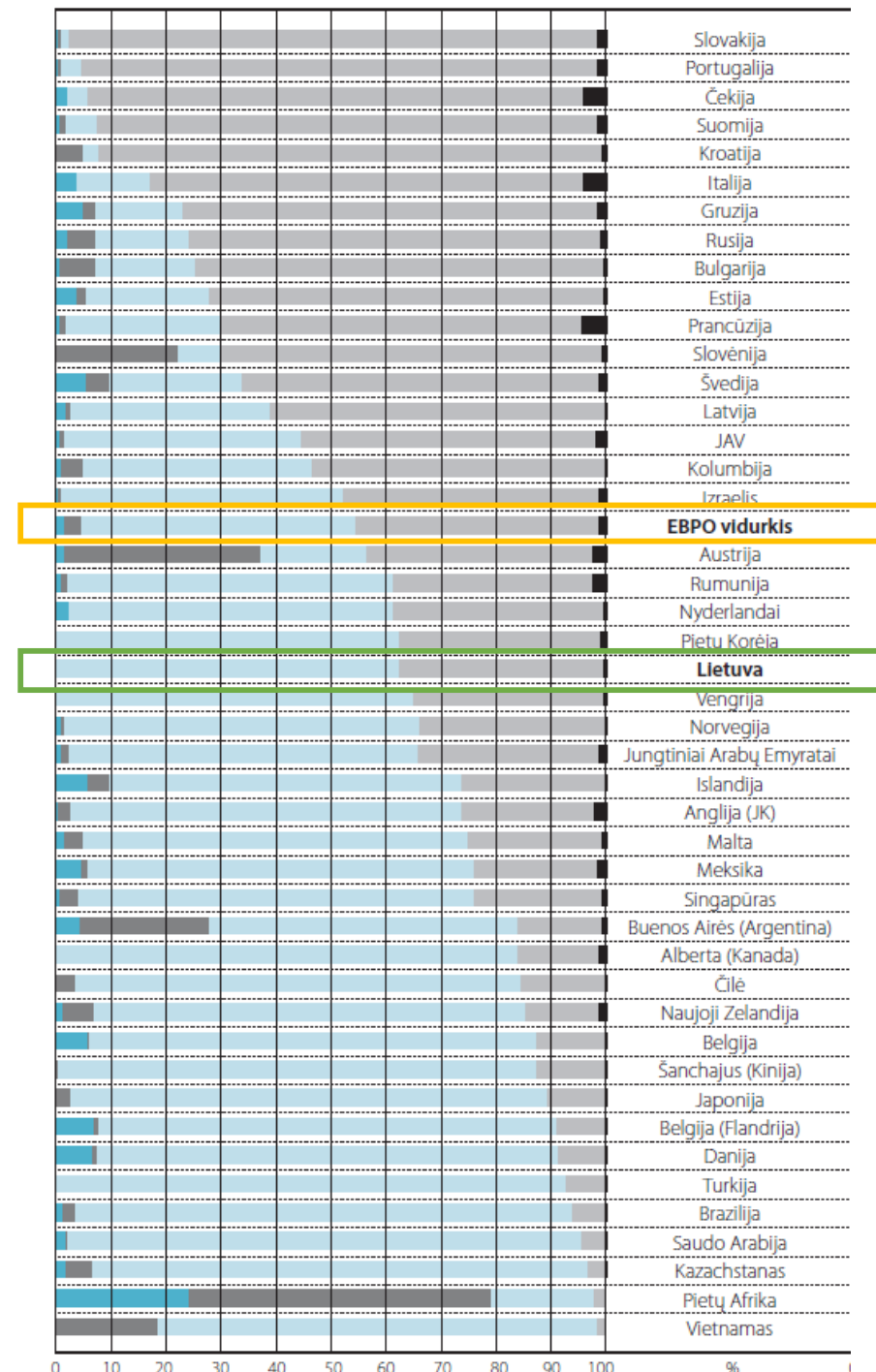

80 proc. mokytojų nurodė, kad būti mokytoju buvo pirmasis karjeros pasirinkimas.

Jeigu vėl galėtų rinktis, mokytojo profesiją pasirinktų 76 proc. Lietuvos mokytojų, iš jų mažiau negu 5 metus dirbantys mokykloje – 71 proc., dirbantys ilgiau – 64 proc.

Išsilavinimas

- Lietuvoje 62 proc. mokytojų nurodo įgiję aukštąjį universitetinį bakalauro ar jam prilyginamą laipsnį (EBPO – 49 proc.), 37 proc. – magistro ar jam prilyginamą laipsnį (EBPO – 44 proc.).
- Lietuvoje beveik 60 proc. mokytojų pedagoginį išsilavinimą yra įgiję lygiagrečiuoju, maždaug penktadalis – nuosekliuoju būdu.

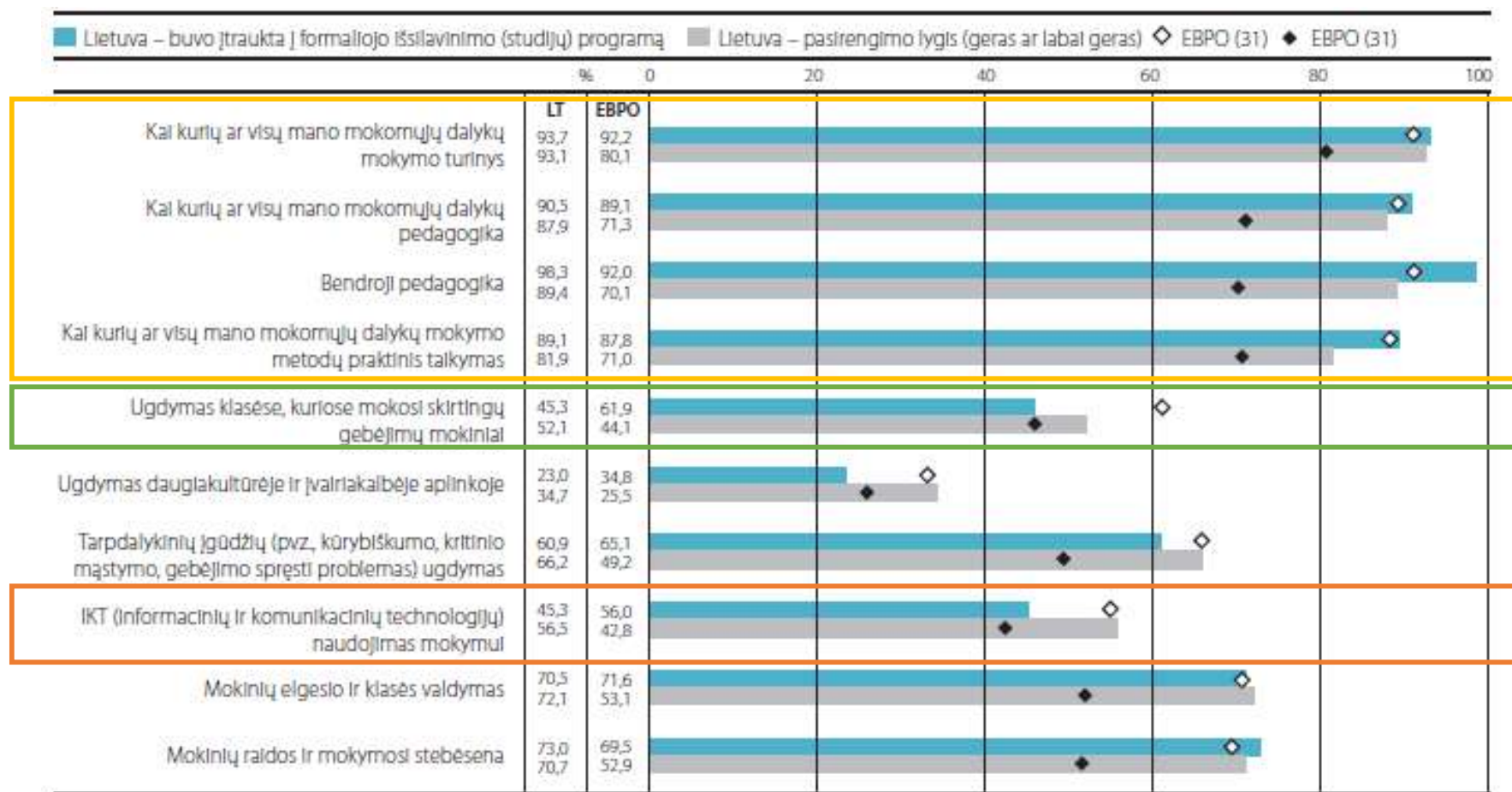
Žemesnis išsilavinimas negu kiti minimi lygmenys (žemesnis nei ISCED 5)

Bakalauro ar jam prilyginamas laipsnis (ISCED 6)

Magistro (ar jam prilyginamas) laipsnis (ISCED 7)

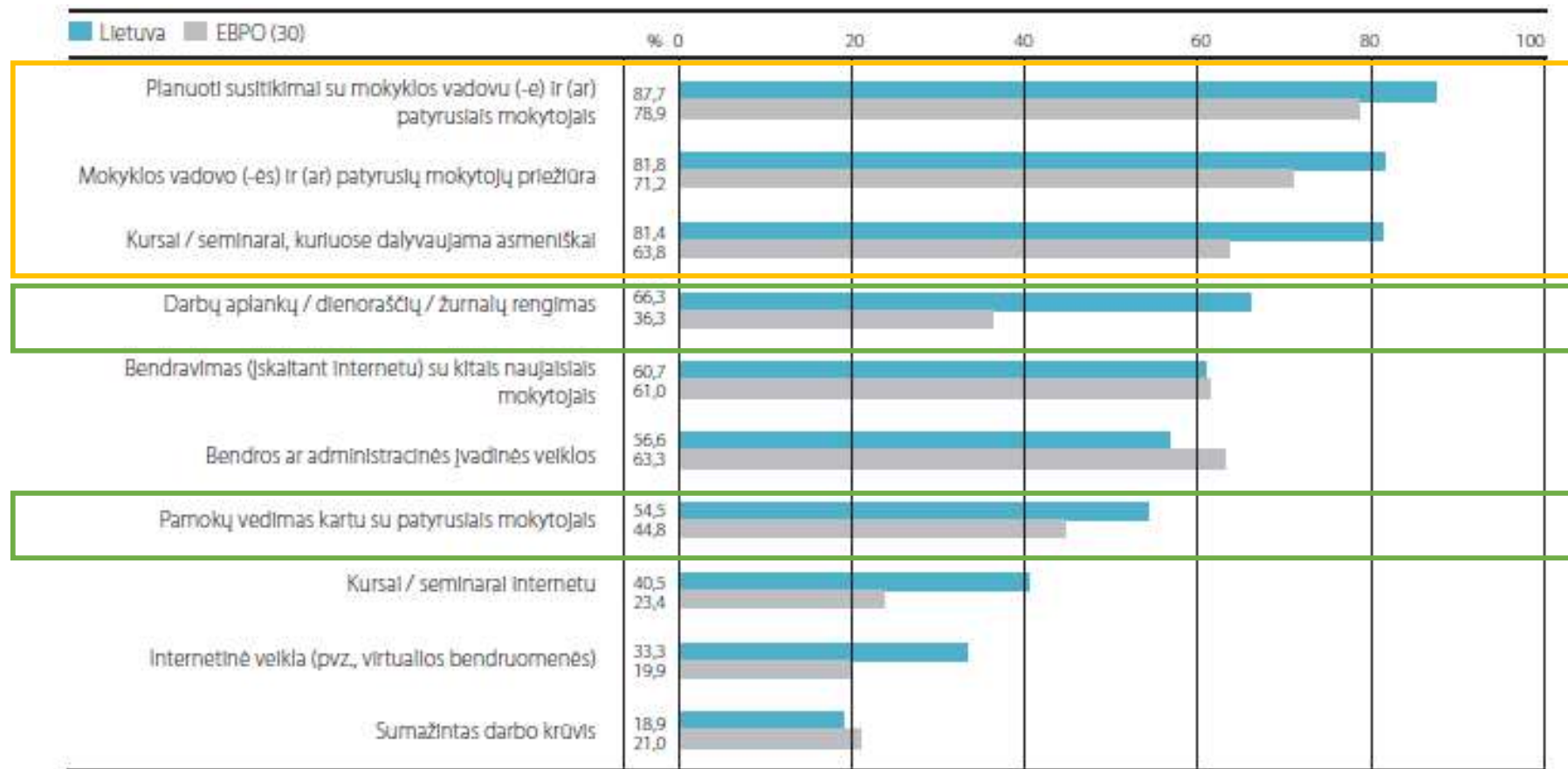
Mokslų daktaro laipsnis (ISCED 8)

Pradinis mokytojų pasirengimas. Kiek pasirengę jaučiasi mokytojai?

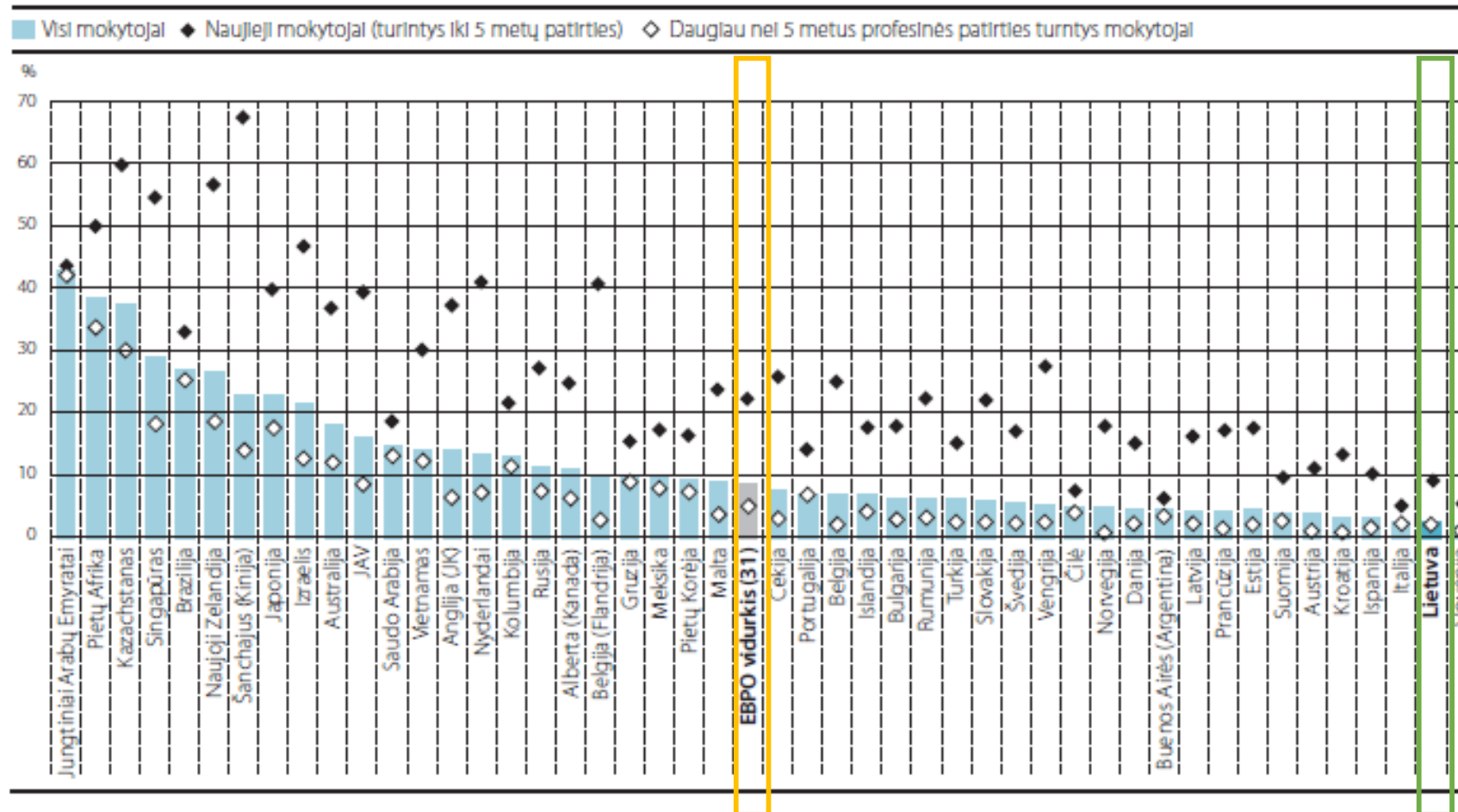
Mokytojams pradedant dirbti - įvadinės veiklos

Lietuvoje tik penktadalis (EBPO 42 proc.) mokytojų nurodo, jog pradėdami dirbti savo mokykloje dalyvavo įvadinėse veiklose

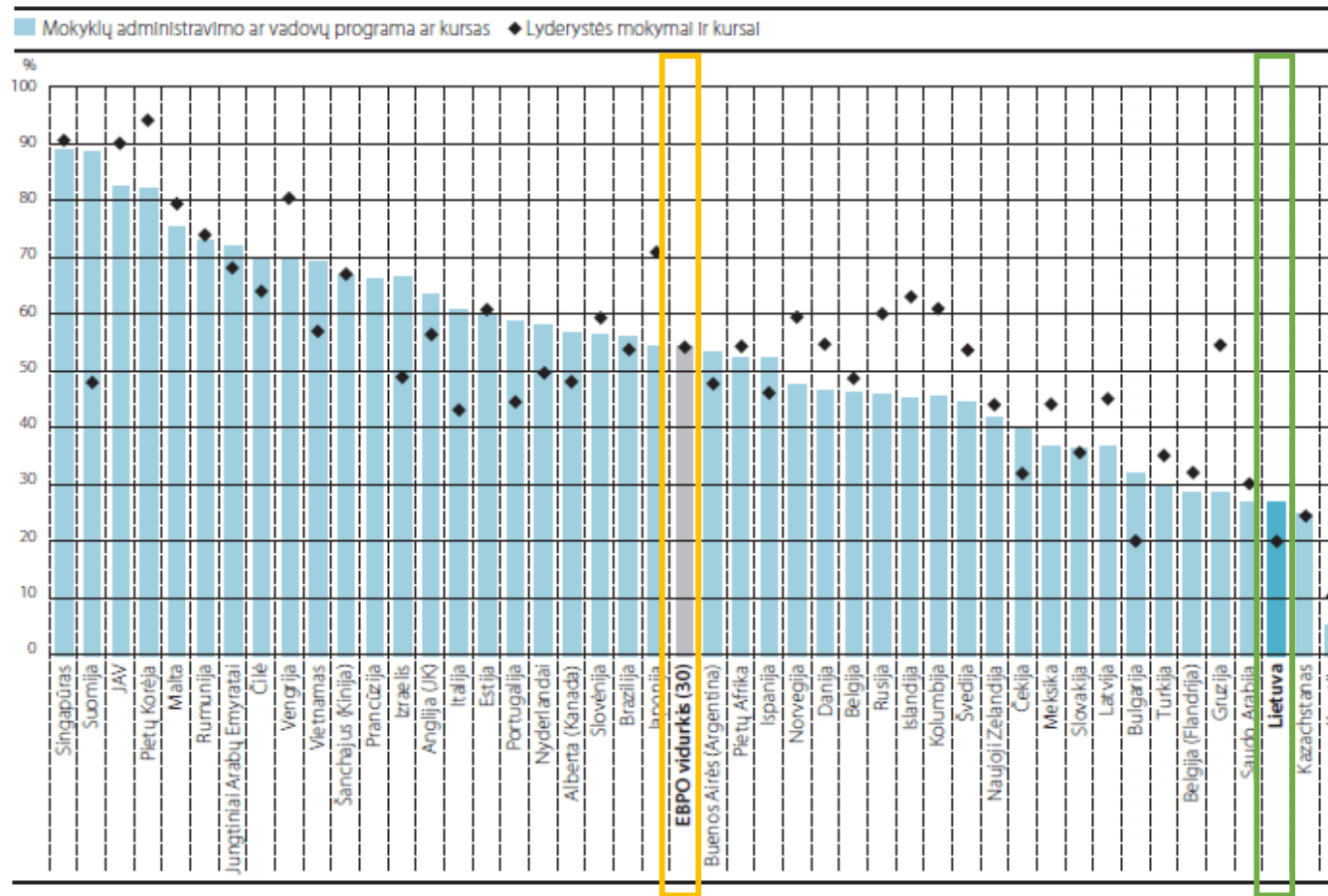
Mentorystė

Lietuvoje tik 9 proc. „naujųjų mokytojų“ (dirbančių ne ilgiau kaip 5 m.) yra paskirtas mentorius (EBPO 22 proc.)

Mokyklų vadovai. Išsilavinimas ir pasirengimas.

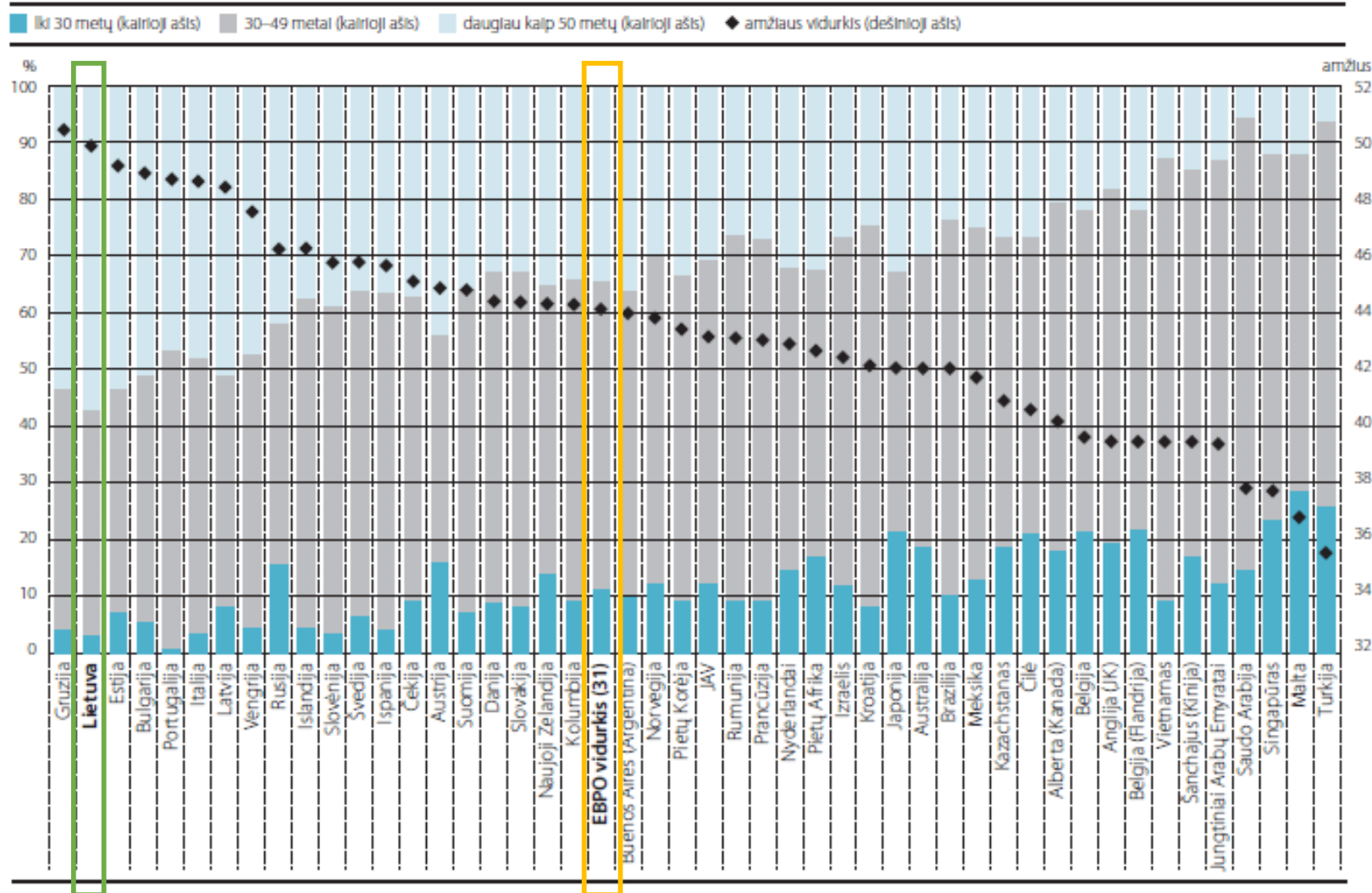
- Formalusis įgytas išsilavinimas (laipsnis) tarp mokyklų vadovų yra kiek aukštesnis negu mokytojų: magistro ar jam prilyginamą laipsnį Lietuvoje yra įgiję 61 proc. mokyklų vadovų (EBPO – 63 proc.), tačiau
- tik **mažiau nei trečdalis** mokyklų vadovų Lietuvoje prieš pradėdami vadovaujamąjį darbą, buvo baigę mokyklos administravimo, specialią vadovų rengimo ar lyderystės programą arba kursą
- Daugiau kaip 80 proc. – Singapūre, Suomijoje, JAV, Pietų Korėjoje.

Mokytojų demografinė situacija, pasitraukimo iš mokytojo profesijos rizika, mokymo ir mokymosi kontekstas

Mokytojų amžius

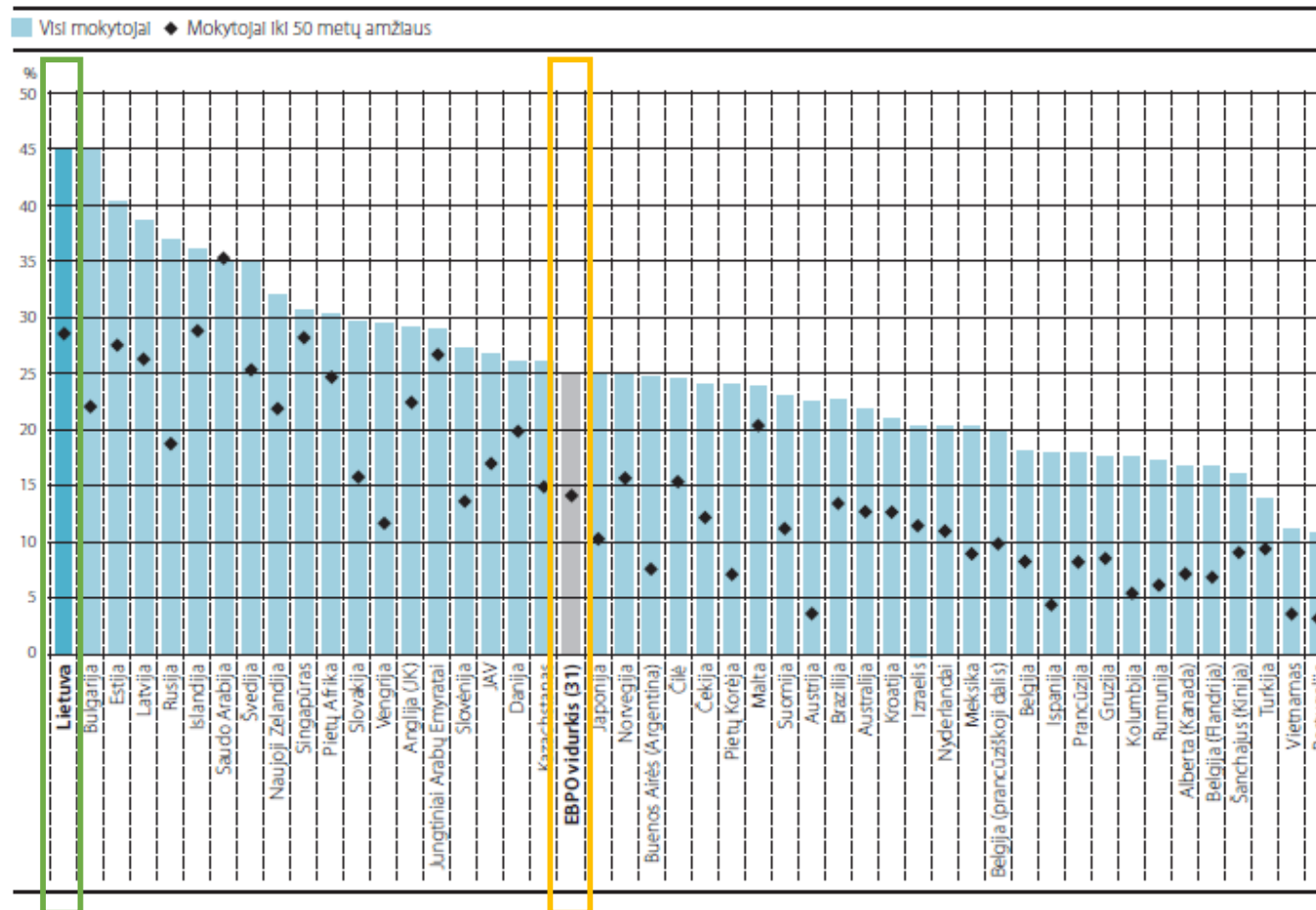

- Lietuvoje vidutinis mokytojo amžius yra 50 metų.
- Ypač mažai jaunų mokytojų (iki 30 metų) – mūsų šalyje jie sudaro tik 3 proc. (EBPO vidurkis – 11 proc.), tuo tarpu vyresni kaip 50 metų mokytojų – 57 proc. (EBPO vidurkis – 34 proc.).
- Lietuvoje vidutinis mokyklų vadovų amžius – 55 metai.
- Beveik trečdalis (29 proc.) mokyklų vadovų yra vyresni negu 60 metų (EBPO šalyse šis vidurkis yra 20 proc.).

Mokytojų pasitraukimo iš šios profesijos rizika (*attrition*)

2.1.6 pav. Mokytojų noras per artimiausius 5 metus išeiti iš mokytojo darbo.

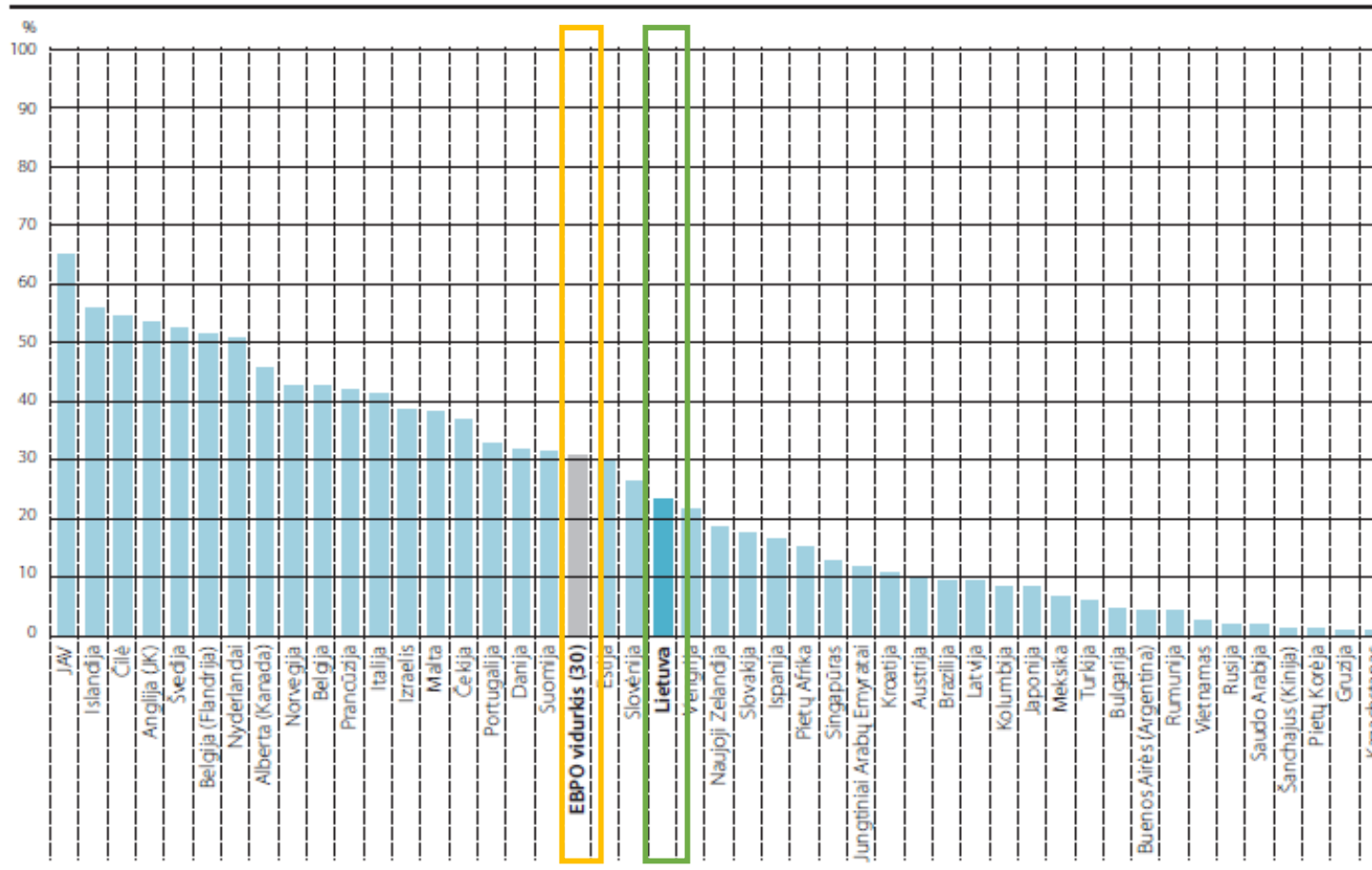
Mokytojų, nurodžiusių, jog ateityje mokytoju norėtų dirbti ne ilgiau kaip 5 metus, dalis (proc.)

- Mūsų šalyje mokytojai nurodė ketinantys vidutiniškai dirbti dar 9 metus (EBPO vidurkis 15 metų).
- Per artimiausius 5 metus palikti mokytojo darbą norėtų beveik pusė – 45 proc. mokytojų (EBPO vidurkis – 25 proc.). Tarp jaunesnių negu 50 metų mokytojų ši dalis siekia 29 proc.

Mokymo kontekstas

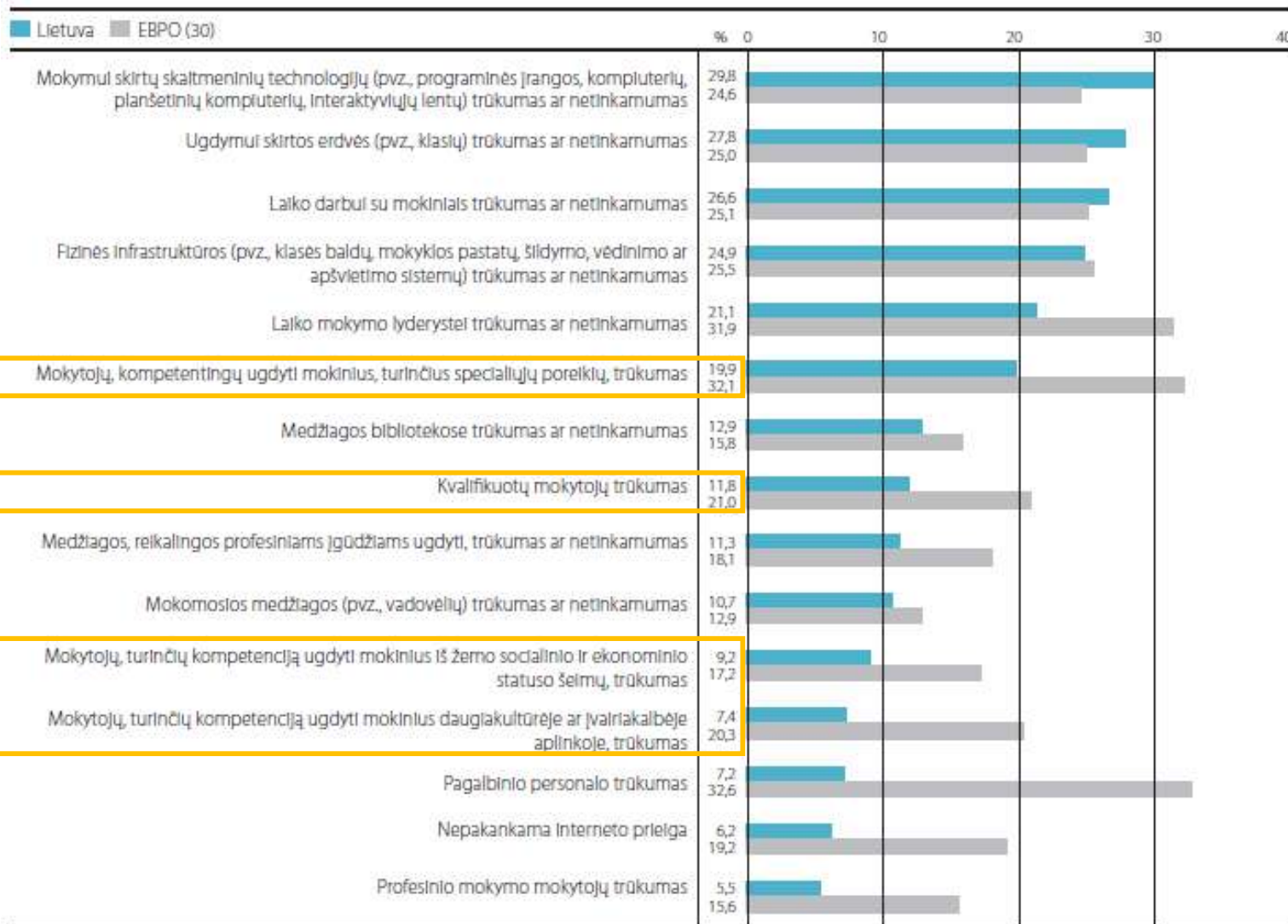
Mokytojų, dirbančių mokyklose, kuriose mokosi **daugiau kaip 10 proc. mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių**, dalis

Lietuvos mokykloms (ir klasėms) iš tirtų įvairovės aspektų labiau būdingi du – mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, integracija į bendrojo ugdymo mokyklas ir mokinių iš žemo socialinio ir ekonominio statuso šeimų kiekis:

- mokytojų, dirbančių mokyklose, kuriose mokosi daugiau kaip 10 proc. mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, dalis yra 24 proc. (EBPO vidurkis – 31 proc.),
- mokytojų, dirbančių mokyklose, kuriose daugiau negu 30 proc. mokinių yra iš žemo socialinio ir ekonominio statuso šeimų, – 8 proc. (EBPO – 20 proc.)

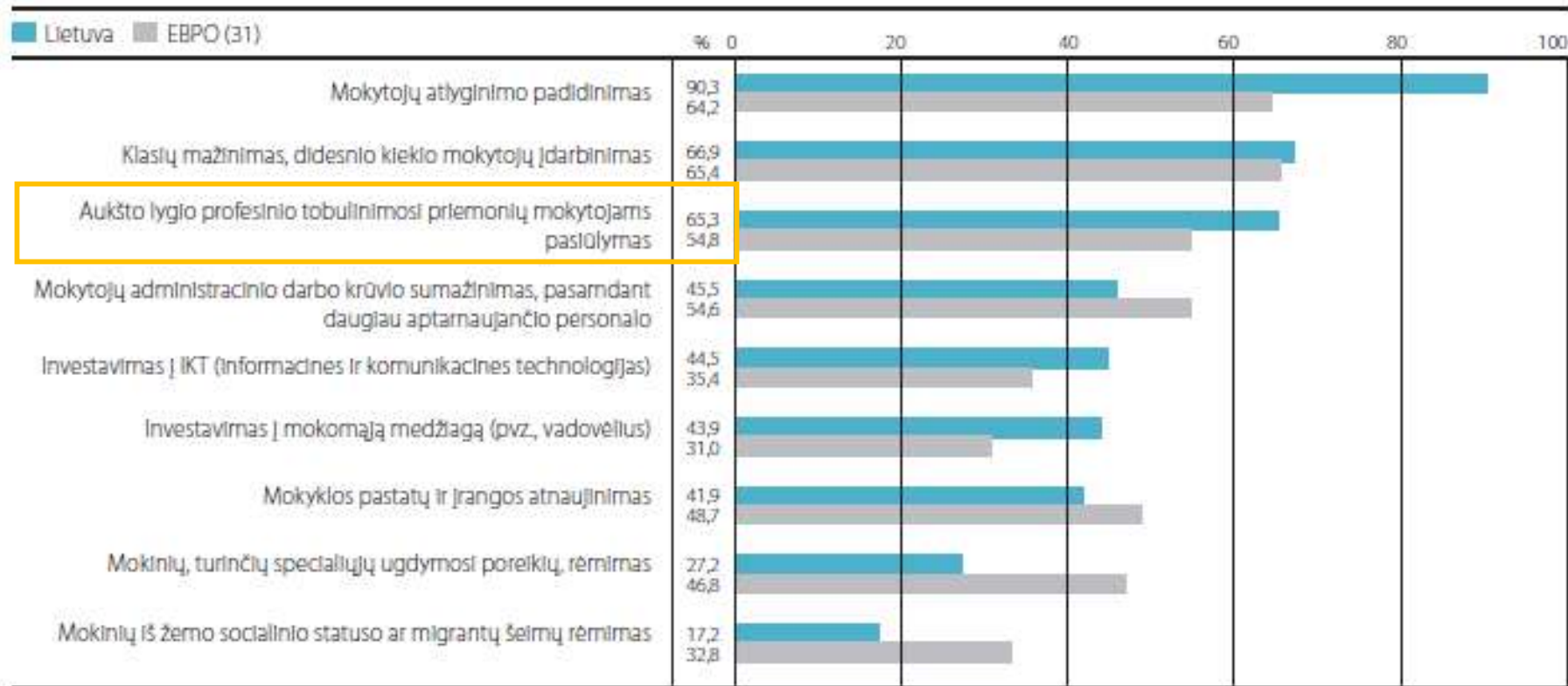
Kokybiško ugdymo trikdžiai mokykloje (mokyklų vadovų atsakymai)

Dažniausiai pažymėti **kokybiško ugdymo užtikrinimo mokykloje trikdžiai:**

- mokymui skirtų skaitmeninių technologijų (išskyrus interneto prieigą) trūkumas (programinė įranga, kompiuteriai),
- tinkamos fizinės infrastruktūros (baldai, mokyklos pastatai, šildymo, vėdinimo sistemos)
- ugdymui skirtos erdvės (pvz. klasių) trūkumas
- laiko darbui su mokiniais stoka

Mokytojų nuomonė apie papildomų išlaidų prioritetus

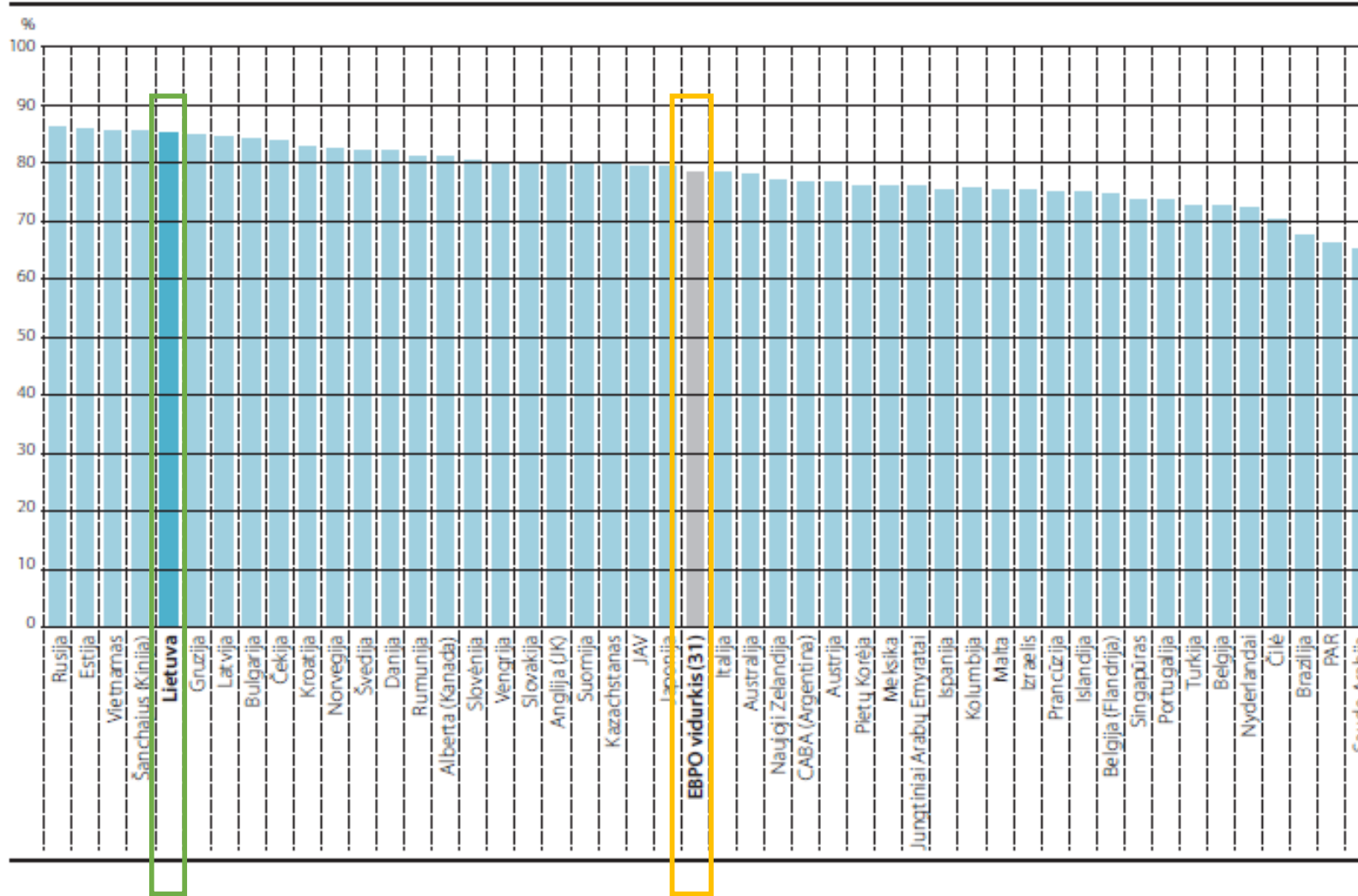

- Atlyginimo didinimas: Lietuva - 90 proc., EBPO - 67 proc.
- Klasių mažinimas
- **Kokybiško profesinio tobulinimo pasiūla (65 proc.)**
- Administracinio krūvio mažinimas
- IKT
- Mokomoji medžiaga
- Mokyklos infrastruktūra

Mokymas ir mokymasis pamokoje, atvirumas pokyčiams ir naujovėms

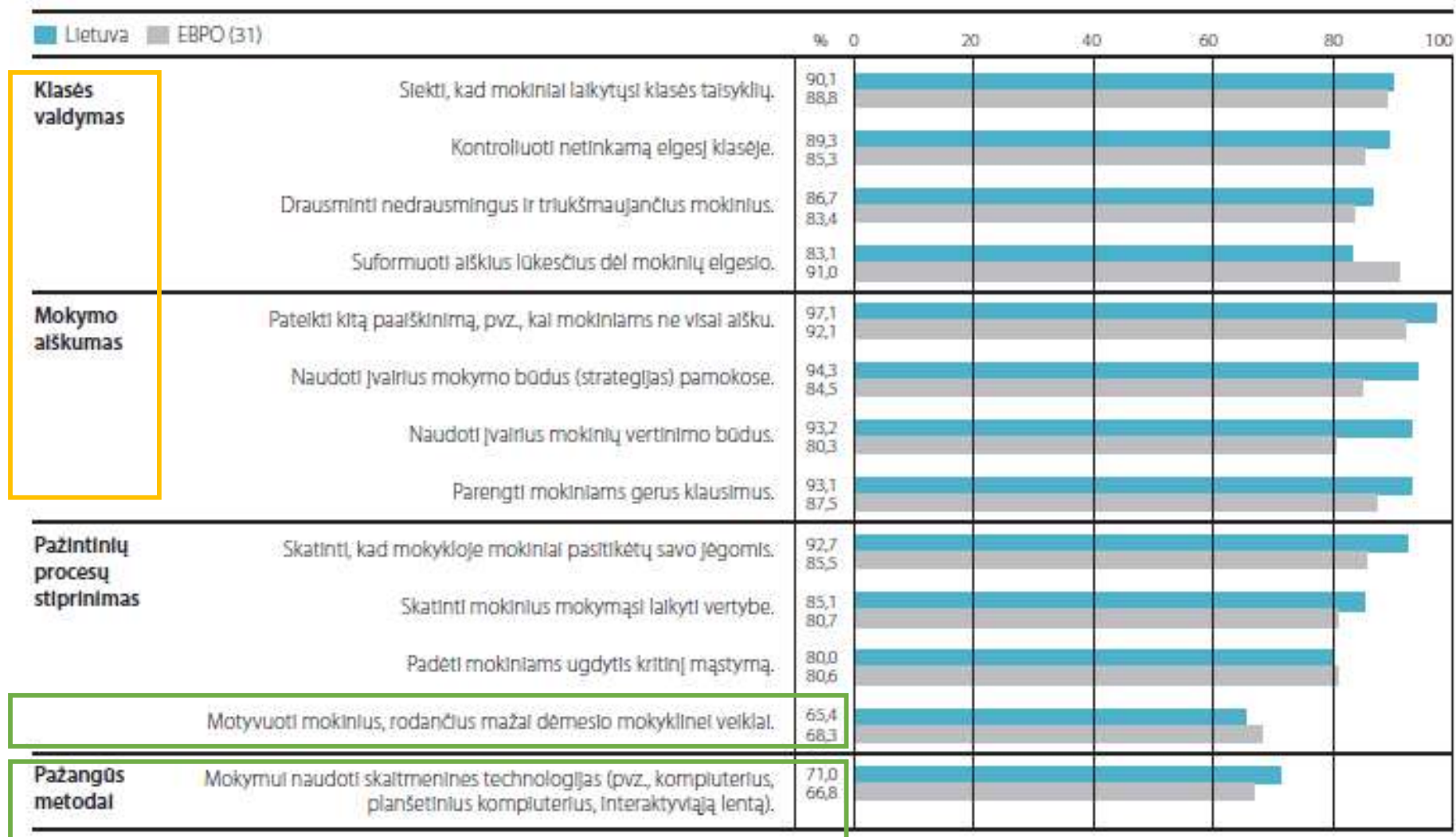

Mokymui skirtas laikas

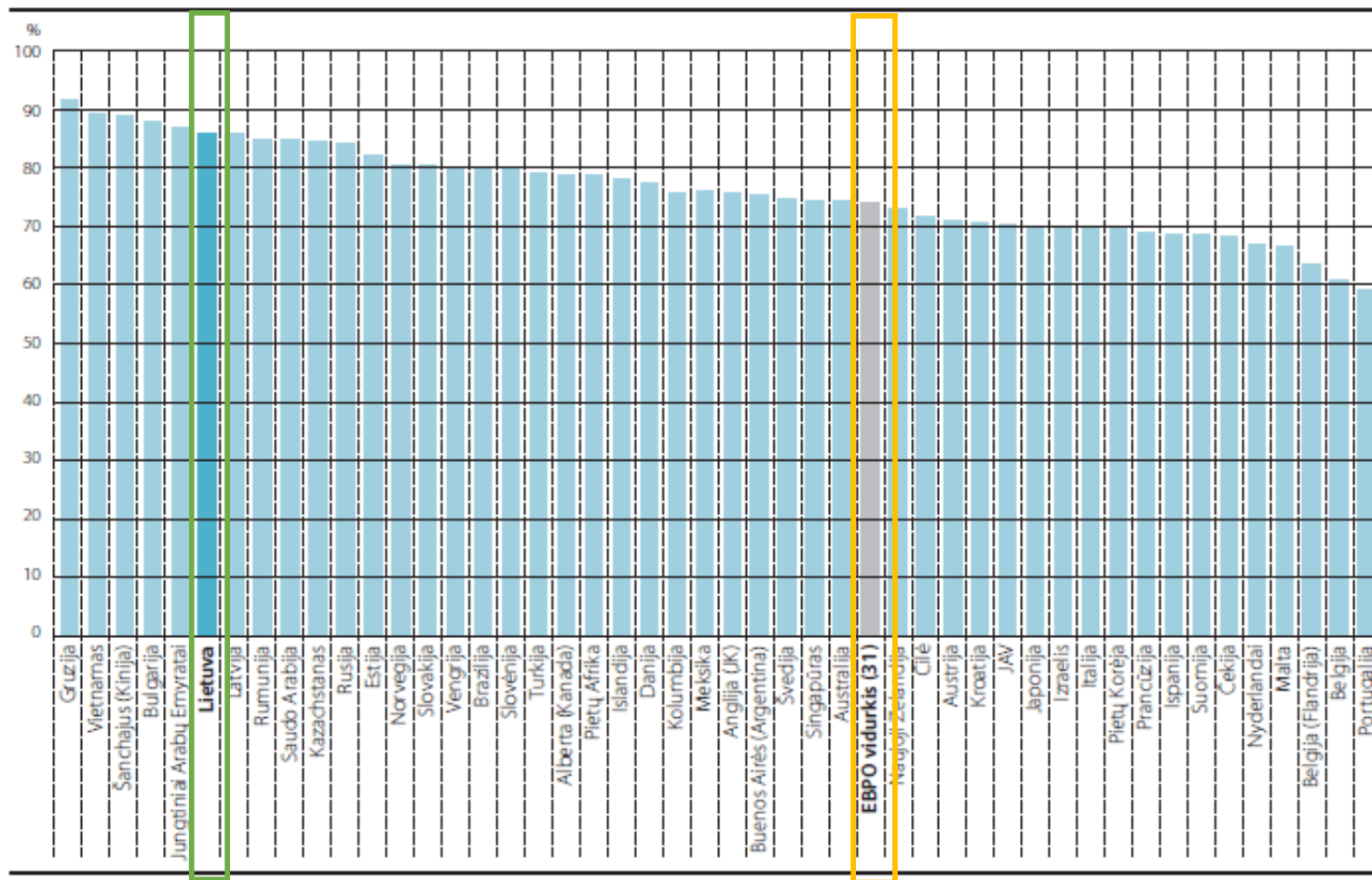

Esminei veiklai pamokos metu – **mokymui – Lietuvos mokytojai vidutiniškai skiria apie 85 proc. pamokos laiko** ir tai yra kiek daugiau nei vidutiniškai kitose EBPO šalyse (EBPO vidurkis 78 proc.), Lietuva yra tarp penketo šalių, kurių mokytojai pamokos metu mokymui skiria daugiausia laiko), be to ši dalis per dešimtmetį Lietuvos mokyklose šiek tiek padidėjo.

Mokytojo suvoktas darbo veiksmingumas

Požiūris į inovacijas

Didžioji dauguma (daugiau nei 86 proc.) mokytojų ir mokyklų vadovų mano, kad jų **kolegos yra atviri pokyčiams, o mokyklos yra atviros naujovėms, geba pritaikyti inovatyvias praktikas.**

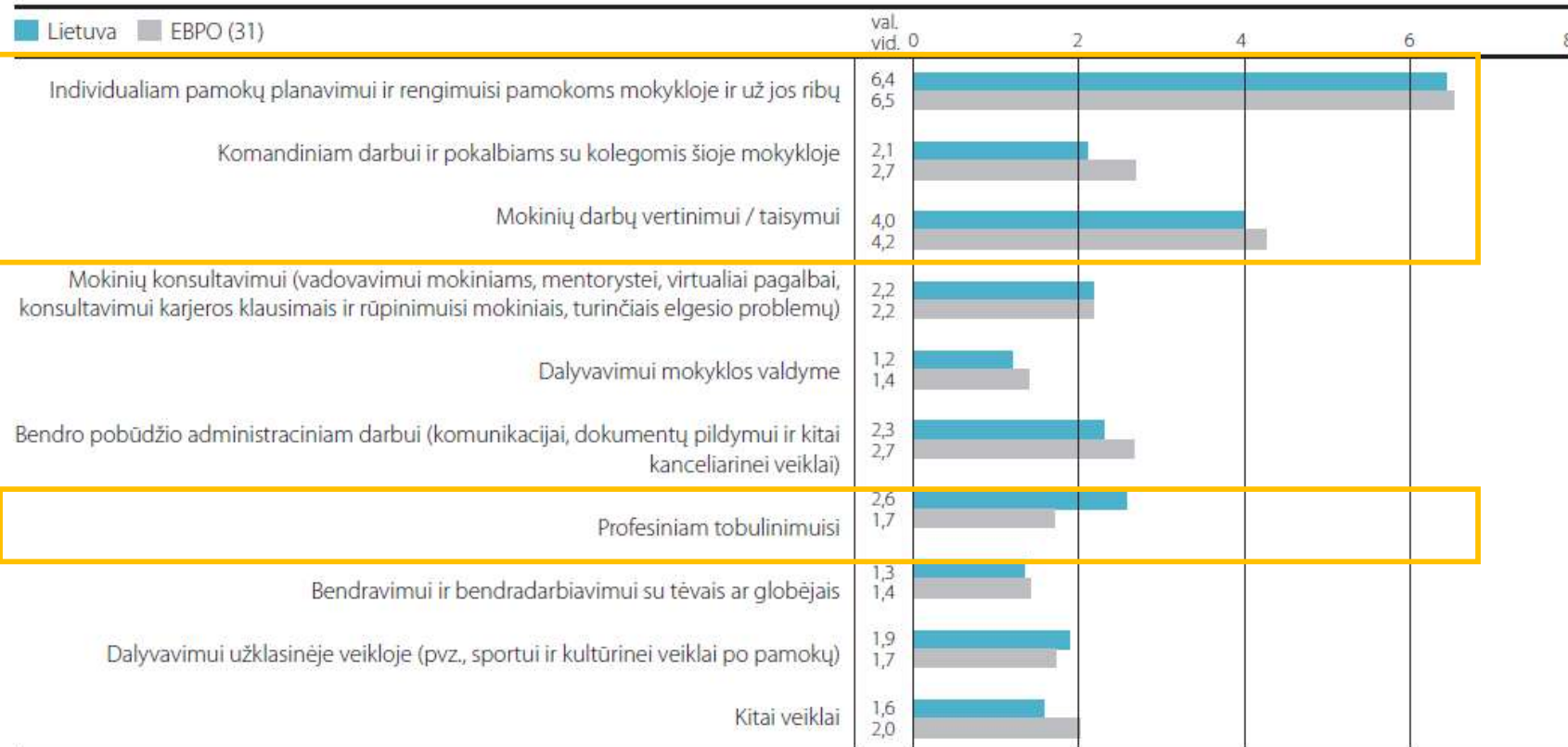
Kaip ir daugelyje kitų šalių, jauni mokytojai kolegų atvirumą naujovėms vertina kiek mažiau.

Mokytojų pamokose taikoma praktika

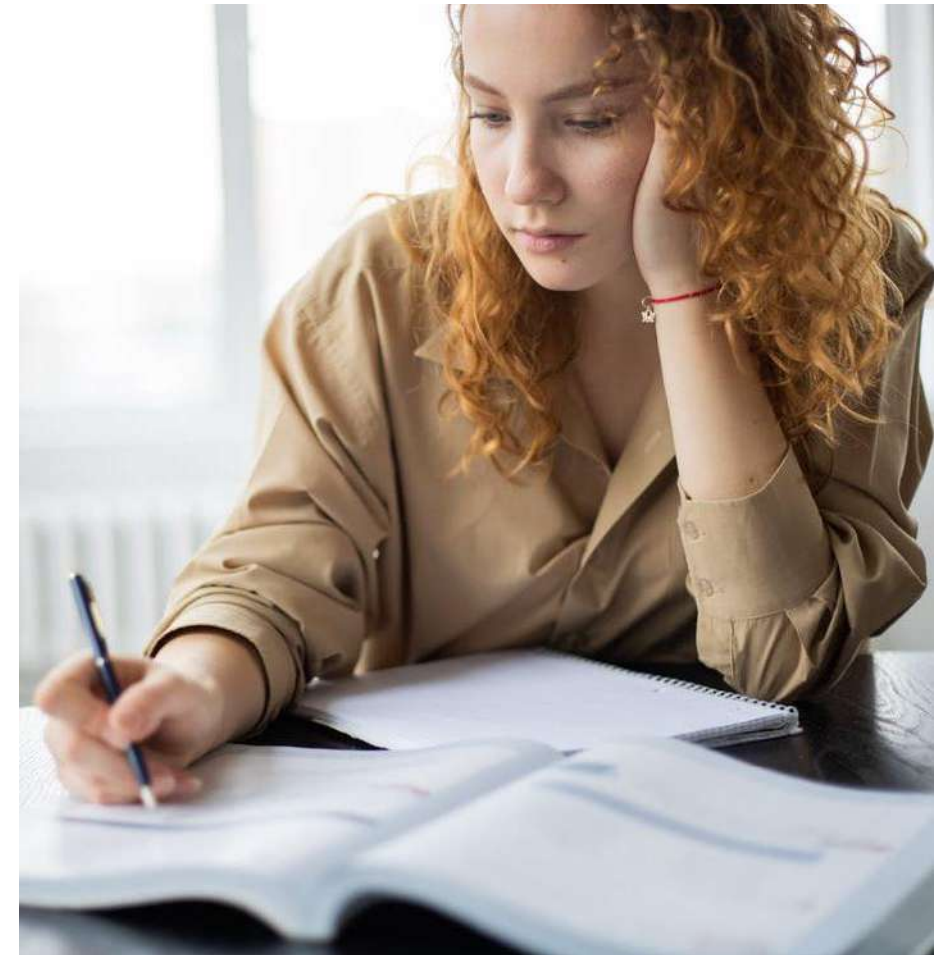

Kiek vidutiniškai dirba mokytojai?

- Lietuvoje mokytojai vidutiniškai dirba 35,4 val. per savaitę, kas yra šiek tiek mažiau nei vidutiniškai EBPO (38,8 val.).
- Iš jų mokymui skiria kiek daugiau nei pusę šio laiko (53 proc.),
- apie 18 proc. – pasiruošimui pamokoms
- 11 proc. – mokinių darbų vertinimui
- dirbantys visu etatu vidutiniškai dirba 39,3 val. per savaitę, iš jų mokymui skiria 21,2 val.
 - dirbantys nevisu etatu mokytojai vidutiniškai dirba 28,2 val. per savaitę (EBPO – 31,8 val.), iš jų mokymui skiria 14,2 val. (EBPO – 17,2 val.).
 - laiką kitoms veikloms (pasirengimui, vertinimui, kvalifikacijos tobulinimui ir kt.) dirbantieji ir visu, ir nevisu etatu paskirsto panašiai.
- Profesiniam tobulinimuisi skiria 2,6 val. per savaitę arba apie 7 proc.

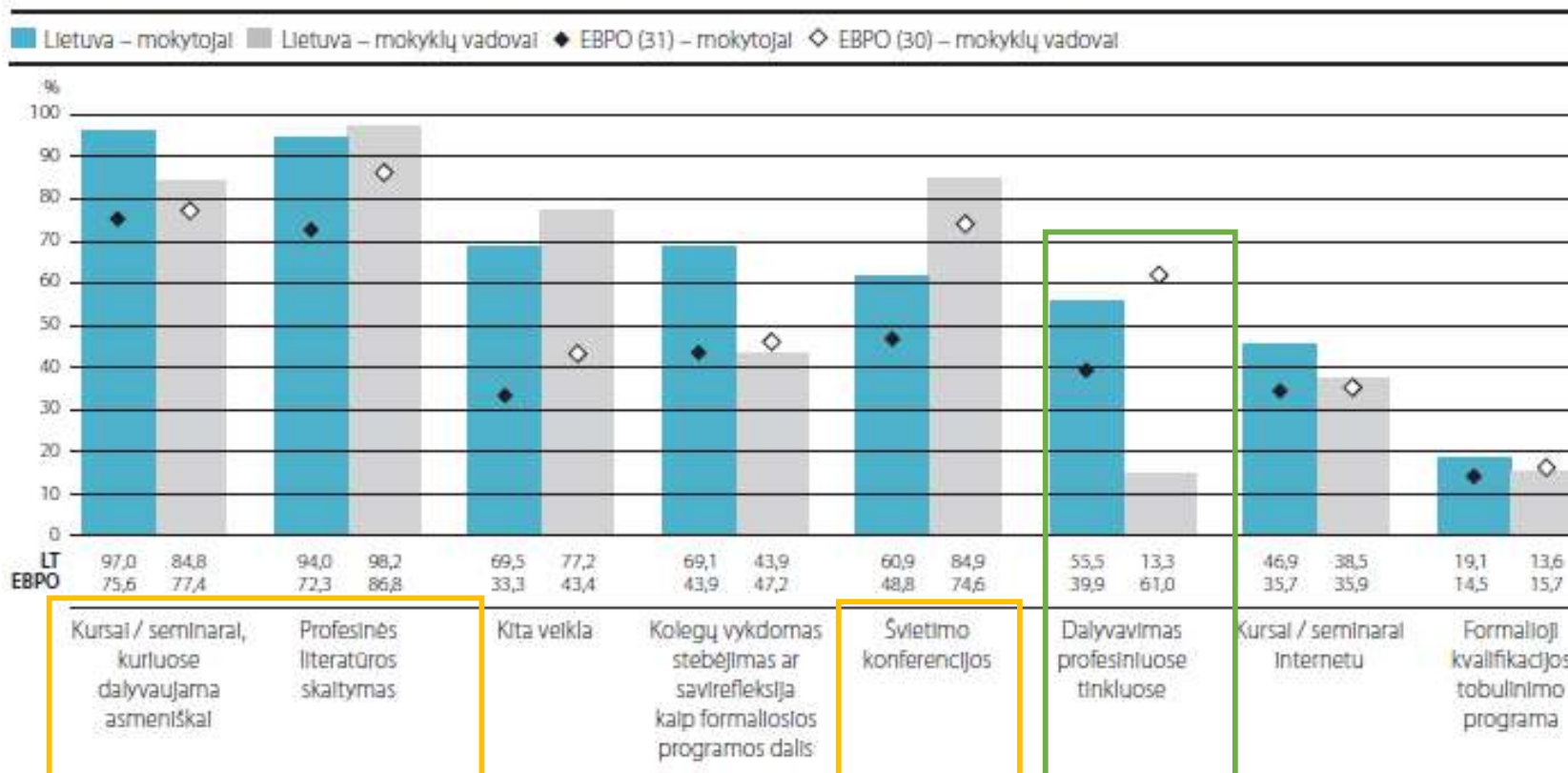
Profesinis tobulinimasis

Profesinio tobulinimosi veiklų pobūdis

1.4.2 pav. Profesinio tobulinimo veiklų, kuriose dalyvavo mokytojai ir mokyklų vadovai, pobūdis.

Mokytojų ir mokyklų vadovų, nurodžiusių, kad per pastaruosius 12 mėnesių dalyvavo nurodytose profesinio tobulinimosi veiklose, dalis (proc.).

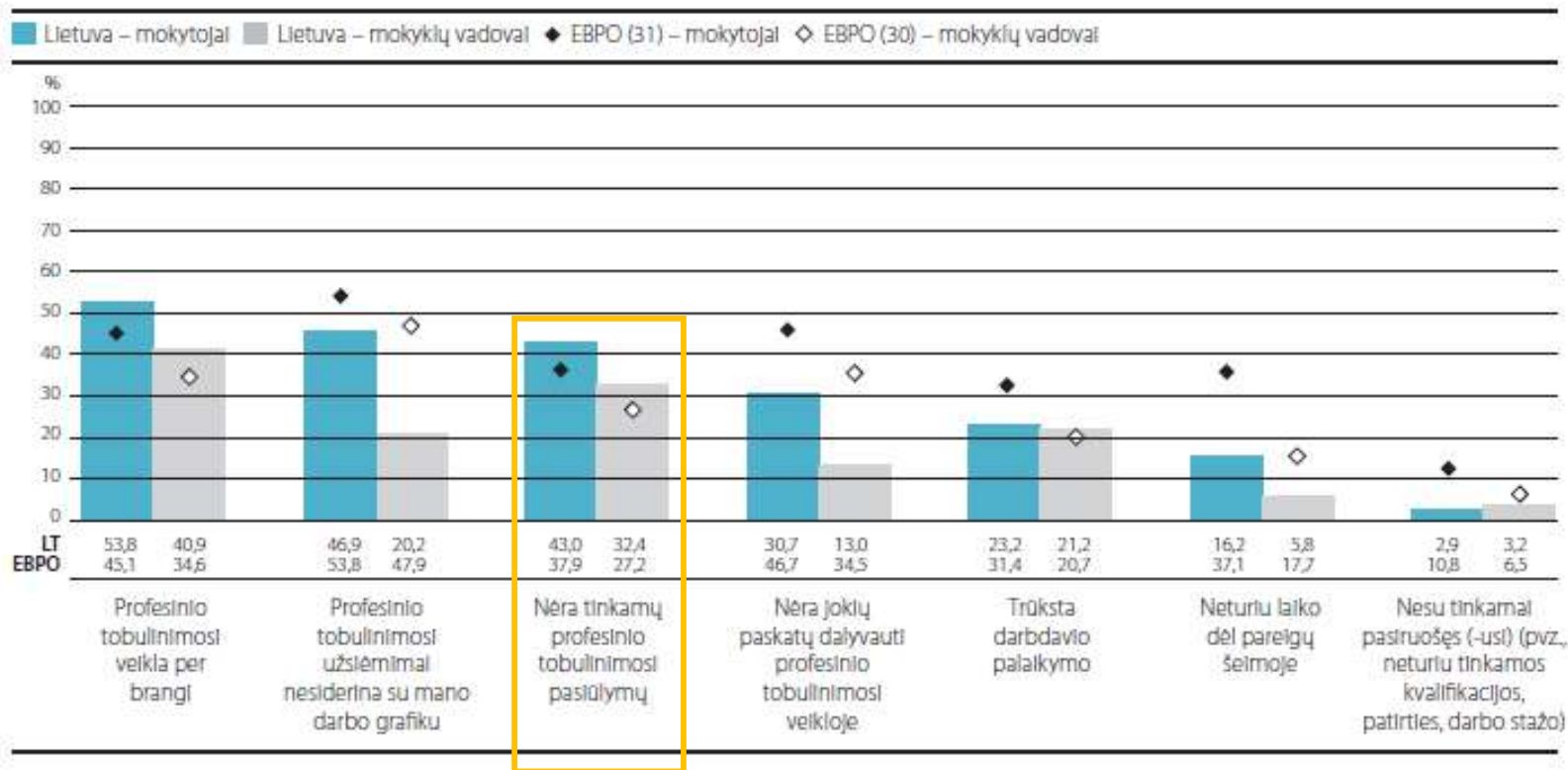

Visi mokytojai ar mokyklų vadovai Lietuvoje dalį savo laiko skiria profesiniam tobulėjimui - per pastaruosius metus iki tyrimo visi tyrime dalyvavę mokytojai ir mokyklų vadovai (EBPO daugiau nei 90 proc.) nurodė bent kartą dalyvavę bent vienoje profesinio tobulinimo veikloje).

Profesinio tobulinimosi trikdžiai

1.4.7 pav. Profesinio tobulinimosi trikdžiai.

Mokytojų ir mokyklų vadovų, sutinkančių (sutinka arba visiškai sutinka), kad įvardyti dalykai jiems trukdo tobulintis profesinėje srityje, dalis (proc.).

Mokytojų PT trikdžiai:

- Kaina
- Nedermė su darbo grafiku
- **Nėra tinkamos pasiūlos**
- Nėra paskatų

Vadovų PT trikdžiai:

- Kaina
- Nėra tinkamos pasiūlos
- Trūksta darbdavio palaikymo
- Nedermė su darbo grafiku

Mokytojų profesinio tobulinimosi turinys ir poreikis

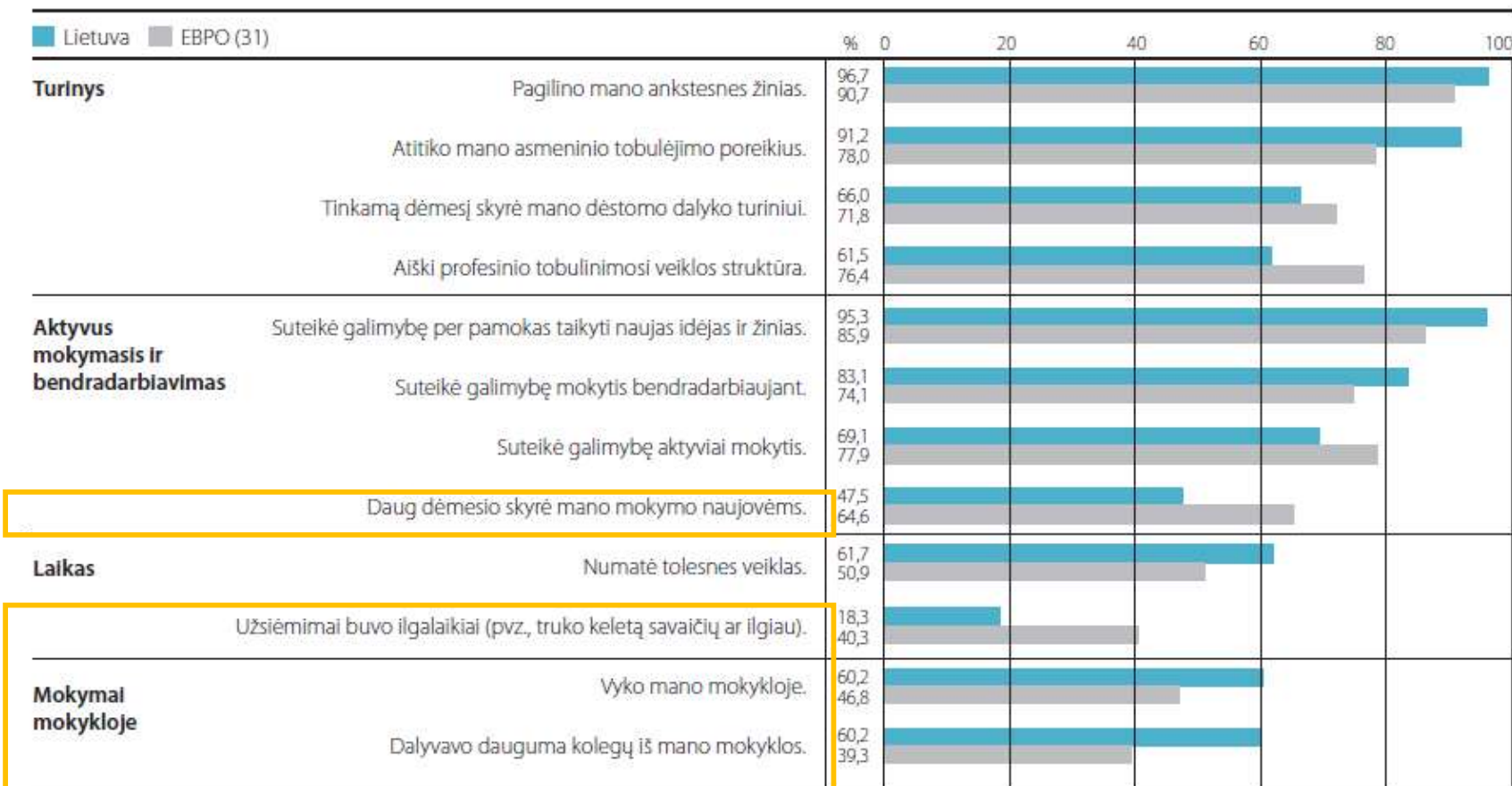

Daugiausia dėmesio per paskutinius metus skirta mokinių vertinimo sričiai (87 proc.)

Ateities prioritetai:

- IKT panaudojimas
- Klasės valdymas
- SUP mokinių ugdymas
- Mokinių vertinimas
- Vertinimo duomenų analizė ir panaudojimas
- Tarpdalykinių gebėjimų ugdymas
- individualizavimas

Paveikaus profesinio tobulinimosi požymiai

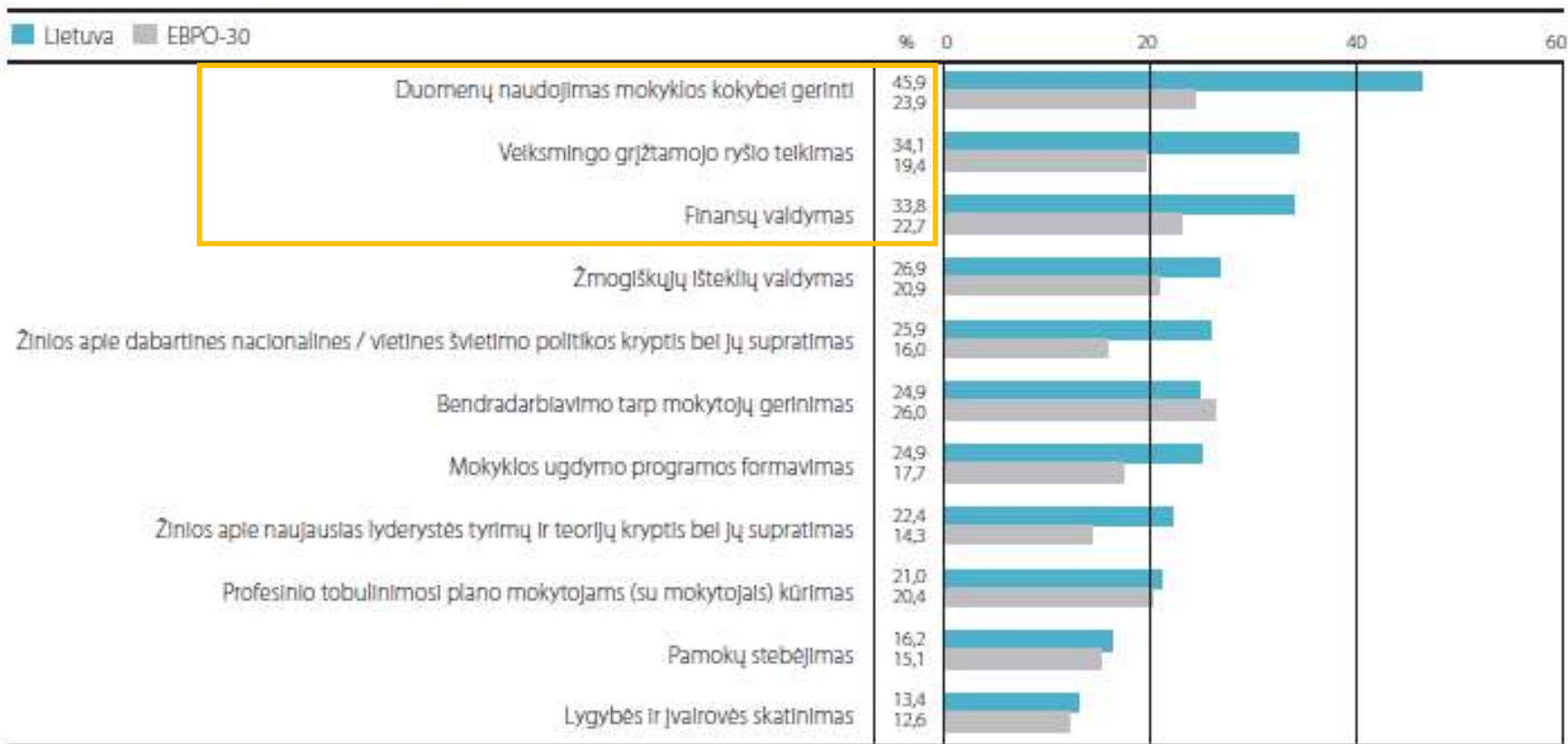
- Pagilino ankstesnes žinias
- Atitiko asmeninius poreikius
- Suteikė galimybę per pamokas taikyti naujas žinias
- Galimybė mokytis bendradarbiaujant

- Vyko mokykloje
- Dalyvavo dauguma mokyklos mokytojų
- Dėmesys mokymo naujovėms
- Ilgalaikiai mokymai

Mokyklų vadovų profesinio tobulinimosi poreikis

1.4.6 pav. Mokyklų vadovų kvalifikacijos tobulinimo poreikis.

Mokyklų vadovų, nurodžiusių didelį profesinio tobulinimo poreikį įvardytose srityse, dalis (proc.).

Lietuvos vadovų prioritetai:

- Duomenų panaudojimas mokyklos kokybei gerinti
- Veiksmingo grįžtamojo ryšio teikimas
- Finansų valdymas

Darbo sąlygos, mokytojų vertinimas, mokytojų pasitenkinimas savo darbu

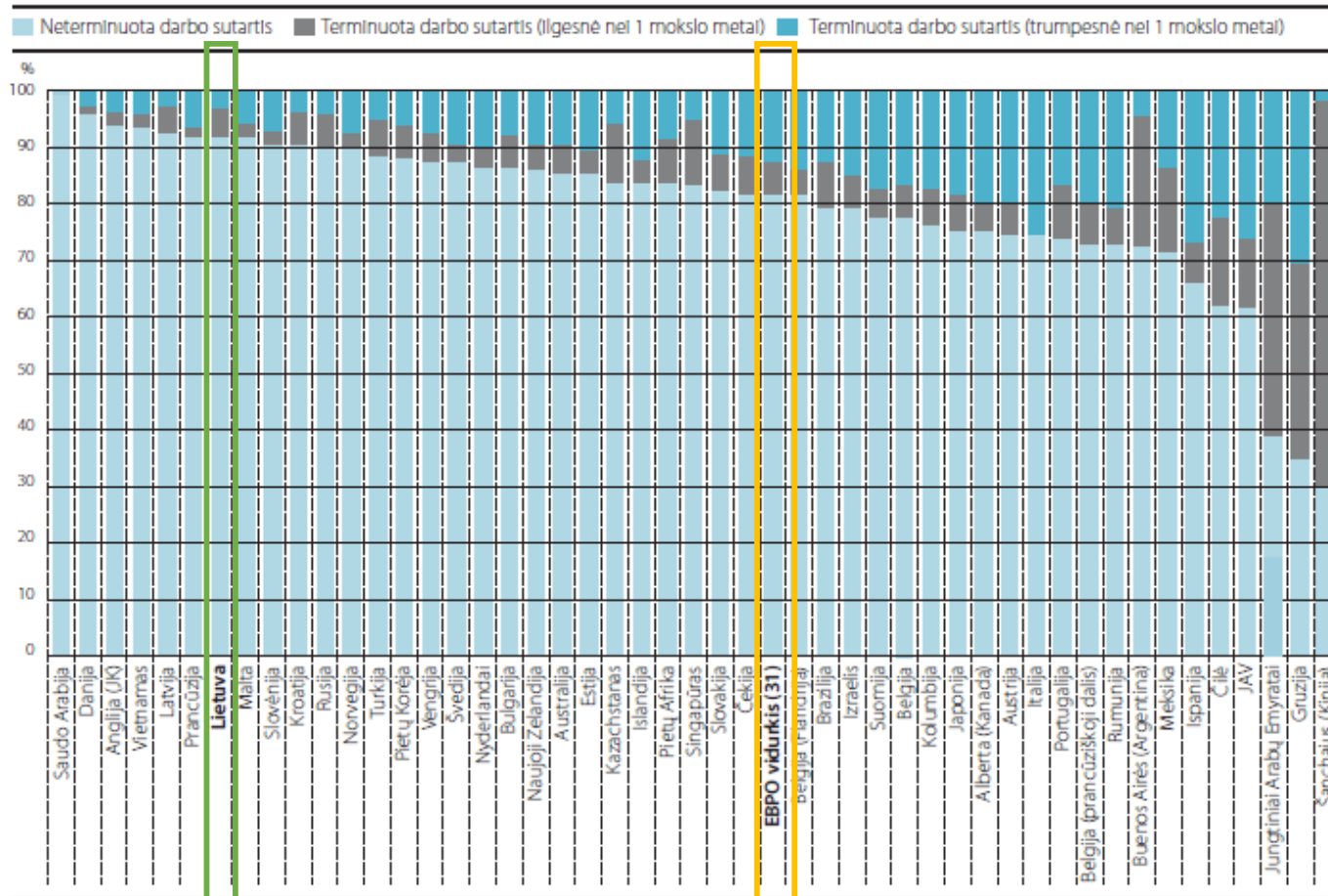

Mokytojų darbo sutartis ir darbo krūvis

Lietuvoje daugiau kaip 90 proc. mokytojų dirba pagal neterminuotą darbo sutartį

2.2.1 pav. Mokytojų darbo sutarties pobūdis.

Mokytojų, dirbančių pagal terminuotą ir neterminuotą darbo sutartį, pasiskirstymas (proc.).

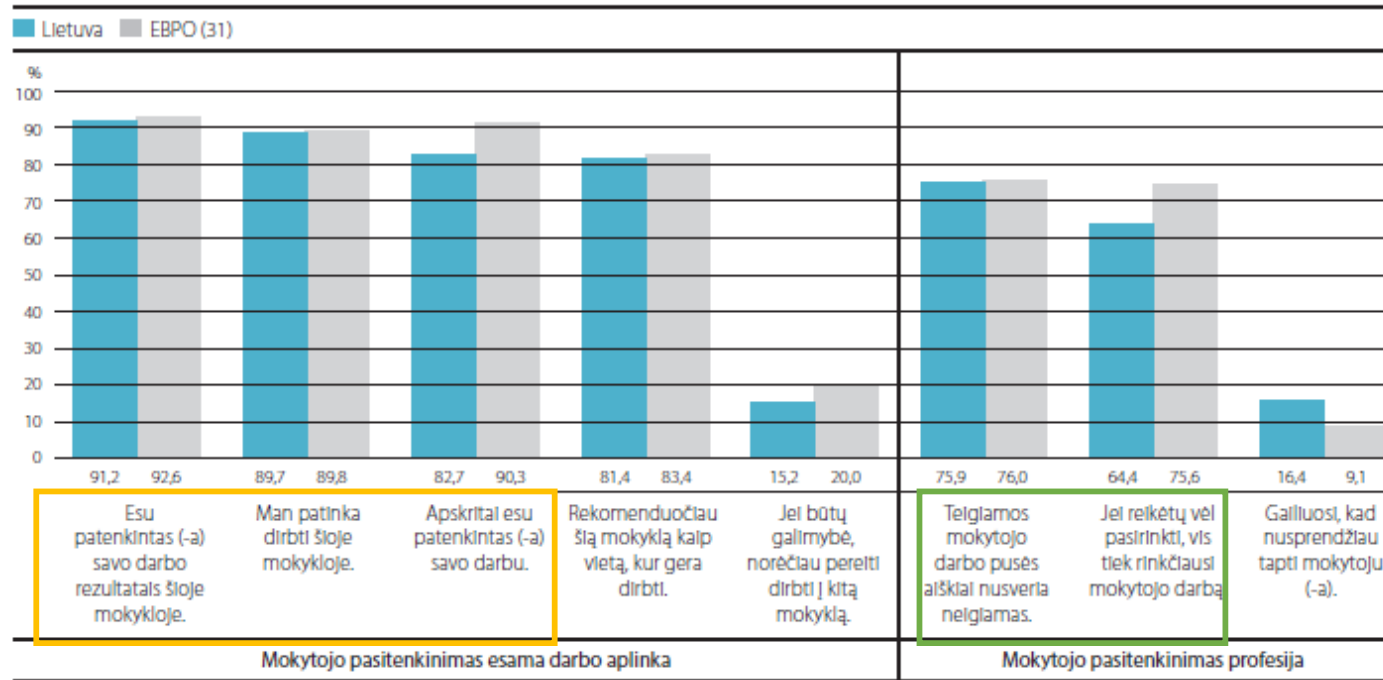

- Lietuvoje **visu etatu dirbančių mokytojų dalis sudarė 66 proc.** (EBPO 79 proc.), nevisu – 34 proc. mokytojų,
 - iš kurių 12 proc. (EBPO – 10 proc.) darbo krūvis sudaro 71–90 proc. etato, 11 proc. darbo krūvis sudaro 50–70 proc. etato (EBPO – 7 proc.) ir 11 proc. mokytojų darbo krūvis sudaro mažiau negu 50 proc. etato (EBPO – 4 proc.) mokytojų
- Mokytojai, dirbantys nevisu darbo krūviu,** Lietuvoje dažniau yra vyrai (vyrų – 43 proc., moterų – 33 proc.), dažniau jaunesni negu 30 metų (**jaunesnių negu 30 metų mokytojų dalis siekia 49 proc.**, vyresnių negu 50 metų – 35 proc.), dažniau dirbantys kaimo mokyklose (kaimo mokyklose – 51 proc., didmiesčių – 25 proc.), dirbantys mokyklose, kuriose mokosi daugiau SUP mokinių.
- Daugiau nei vienoje mokykloje dirbančių mokytojų yra 15 proc. (EBPO vidurkis 4 proc.).

Mokytojų pasitenkinimas savo darbu

2.1.2 pav. Mokytojų pasitenkinimas savo profesija ir savo darbu.

Mokytojų, sutinkantių su pateiktais teiginiais apie mokytojo profesiją ir darbą, dalis (proc.).

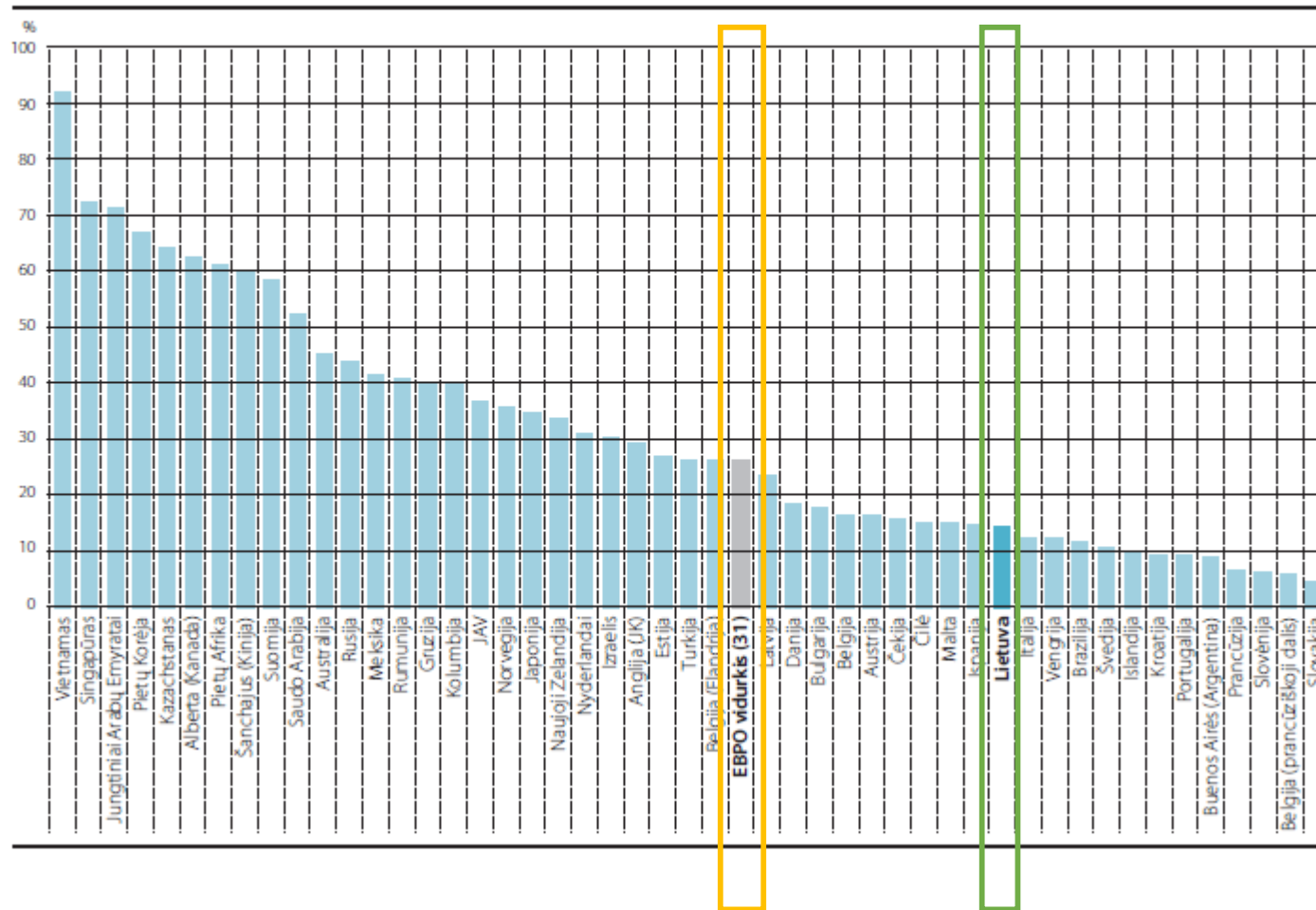

- Iš principo savo darbu, mokykla, kurioje dirba, patenkinti daugiau nei 80 proc. mokytojų
- **Jeigu vėl galėtų rinktis, mokytojo darbą vėl rinktųsi apie du trečdaliai Lietuvos mokytojų (EBPO apie 75 proc.).**
- Mokytojai, dirbantys pagal terminuotą darbo sutartį, linkę prasčiau vertinti savo darbo veiksmingumą. Mokytojai, patenkinti savo atlyginimu bei darbo sutarties sąlygomis išreiškia stipresnį norą toliau dirbti mokytojais bei dirbti toje pačioje mokykloje, kurioje dabar dirba, rečiau teigia norintys mokytojo darbą dirbti ne ilgiau kaip ateinančius 5 metus.

Mokytojo profesijos vertinimas visuomenėje

2.1.1 pav. Mokytojų nuomonė apie jų profesijos vertinimą visuomenėje.

Mokytojų dalis (proc.), sutinkančių, kad mokytojo profesija yra vertinama visuomenėje.

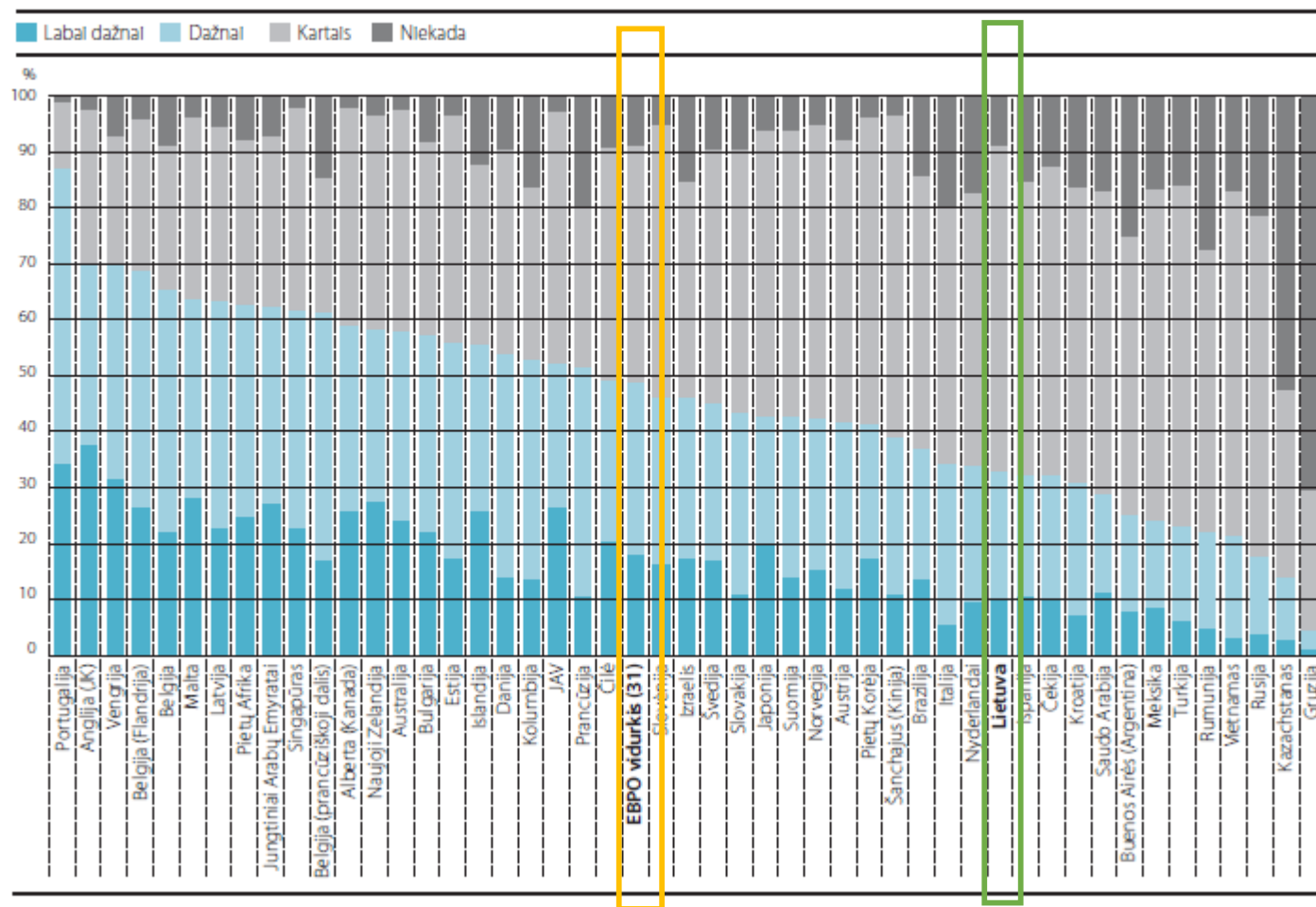

- Tik 14 proc. mokytojų mano, kad jų profesija vertinama visuomenėje (EBPO 26 proc.)
- Žiniasklaidos vertinami jaučiasi apie penktadalis (EBPO taip pat mokytojų).
- Lietuvoje jaunesni (iki 30 metų) mokytojai labiau negu vyresni (vyresni negu 50 metų) linkę sutikti, kad mokytojo profesija vertinama visuomenėje

Mokytojų patiriamas stresas

2.1.4 pav. Mokytojų patiriamas stresas darbe.

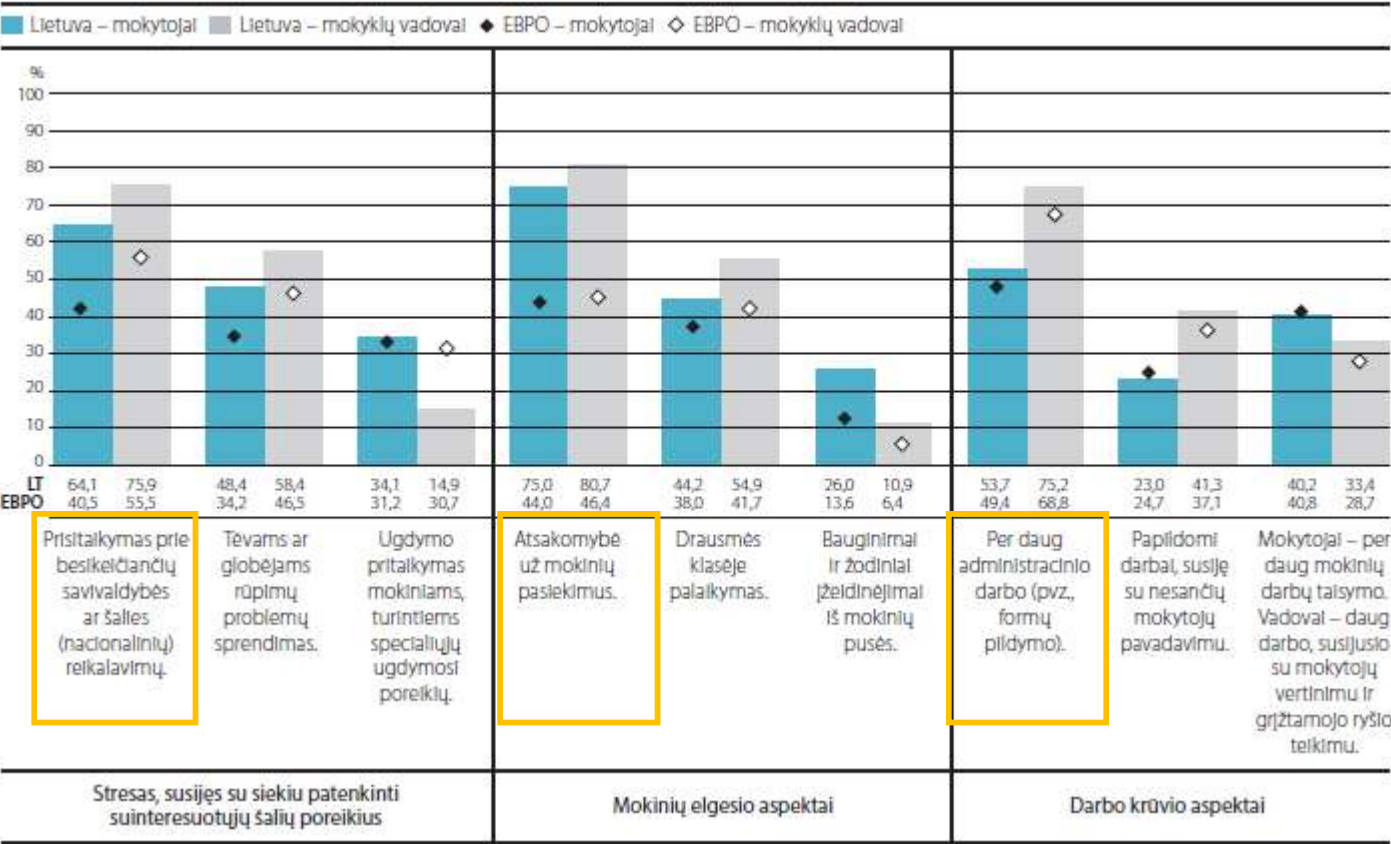
Mokytojų, nurodžiusių kaip dažnai patiria stresą darbe, dalis (proc.).

- Lietuvoje 10 proc. (EBPO vidurkis – 18 proc.) mokytojų nurodo savo darbe patiriantys daug streso, daug ar gana daug – maždaug trečdalis mokytojų.
- Mokytojai, darbe patiriantys daug streso, dvigubai dažniau nurodo norintys mokytojo darbą dirbti ne ilgiau kaip ateinančius 5 metus, dažniau nurodo žemesnį pasitenkinimą darbu.

Streso šaltiniai

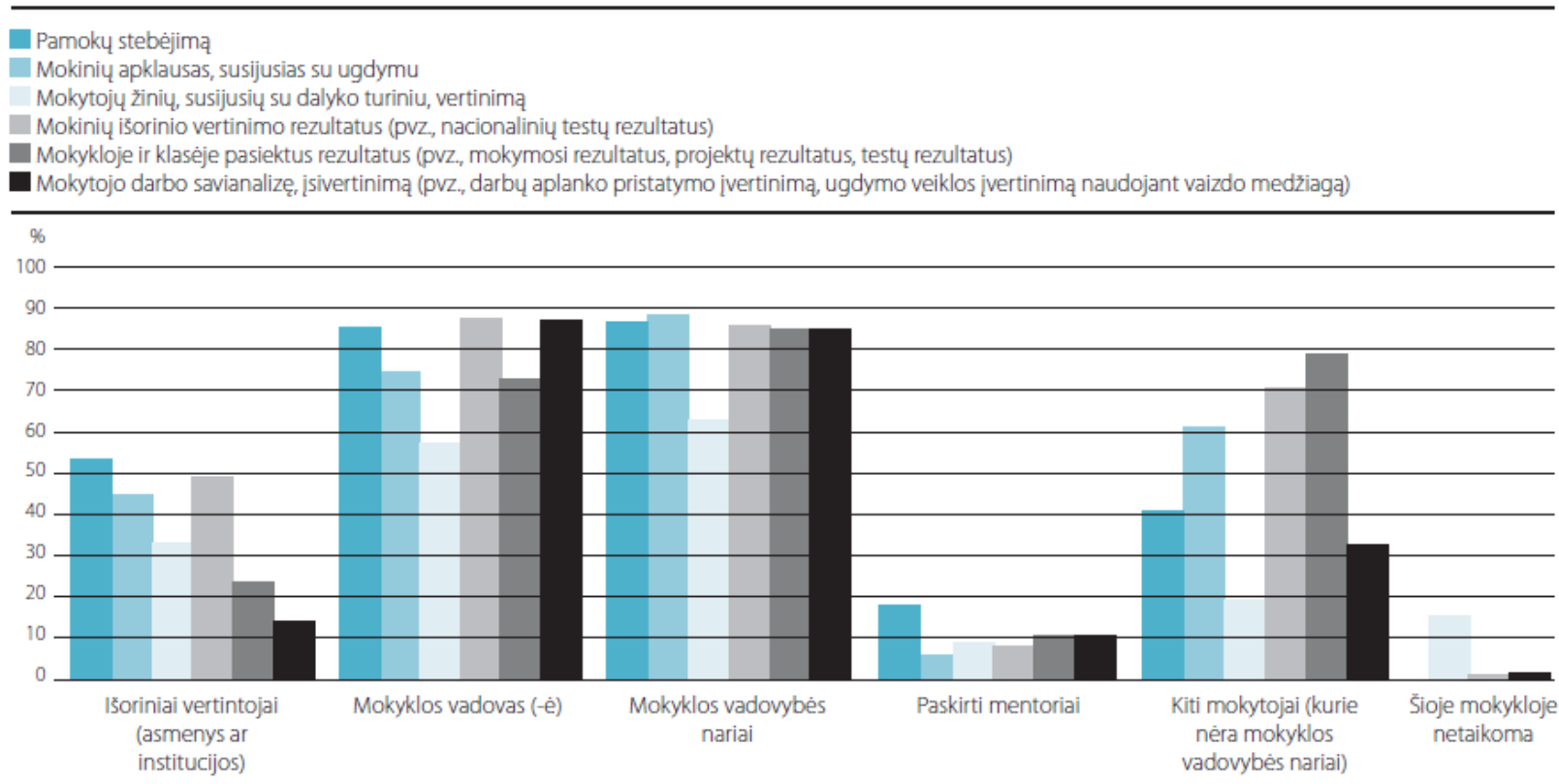
2.1.5 pav. Mokytojų ir mokyklų vadovų patiriamo streso šaltiniai.
Mokytojų ir mokyklų vadovų, nurodančių, kad įvardyti dalykai kaip streso šaltiniai gerokai ir labai veikia jų darbą mokykloje, dalis (proc.).

Pagrindiniai tiek mokytojų, tiek mokyklų vadovų **streso šaltiniai**:

- jaučiama atsakomybė už mokinių pasiekimus
- siekis „spėti“ su besikeičiančiais valstybės ar savivaldybės reikalavimais (prisitaikymas prie besikeičiančių valstybės ar savivaldybės reikalavimų)
- per didelis administracinio darbo krūvis.

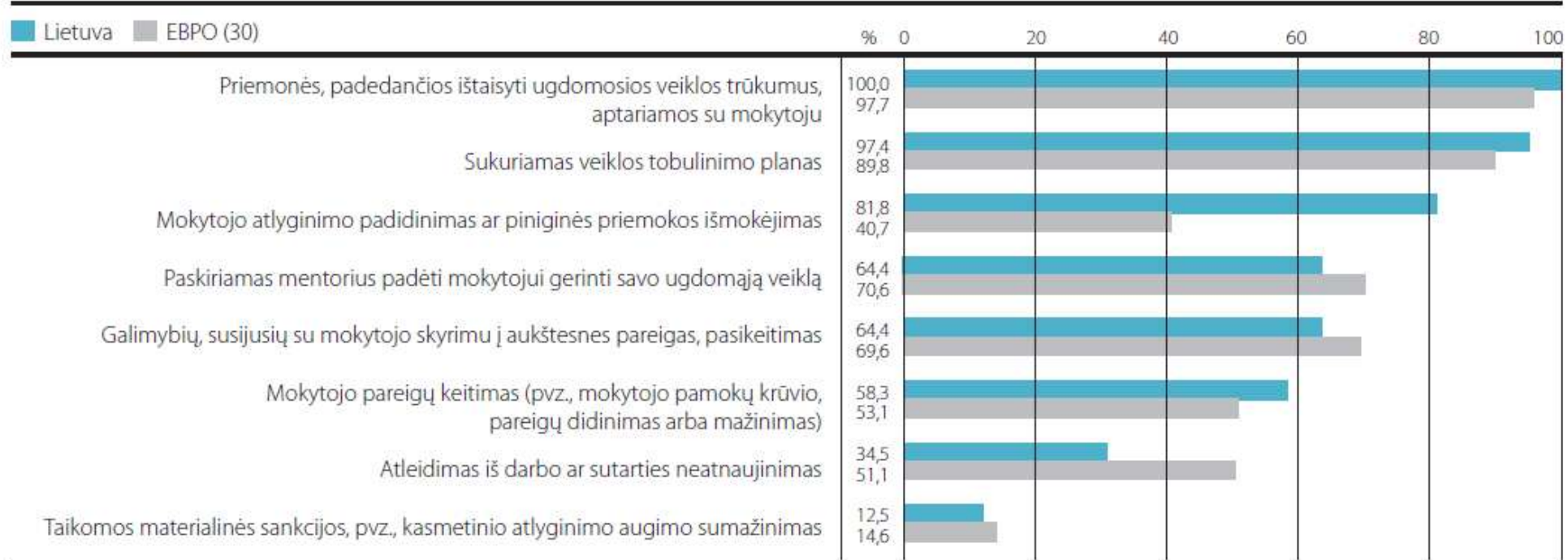
Mokytojų vertinimas

- Tik 0,3 proc. mokytojų Lietuvoje (EBPO – 7 proc.) dirba mokyklose, kuriose mokytojai niekada nėra formaliai vertinami.
- Formalųjį mokytojų vertinimą dažniausiai atlieka mokyklos vadovas arba kiti mokyklos vadovybės nariai.
- Pamokų stebėjimas yra dažniausia ir beveik absoliučiai visiems mokytojams vertinti naudojama forma. Taip pat labai dažnai naudojami mokinių rezultatai (Lietuvoje – 100 proc., EBPO – 94 proc.), mokytojų žinių, susijusių su dalyko turiniu, vertinimas (Lietuvoje – 83 proc., EBPO – 70 proc.).

Po formaliojo mokytojo vertinimo mokykloje naudojamos priemonės

- Tobulinimo priemonių aptarimas, 100 proc.
- Tobulinimo planas, 97 proc.
- Paskiriamas mentorius, 64 proc.
- Finansinė paskata, 82 proc.
- Pareigų, darbo krūvio pokyčiai, apie 60 proc.

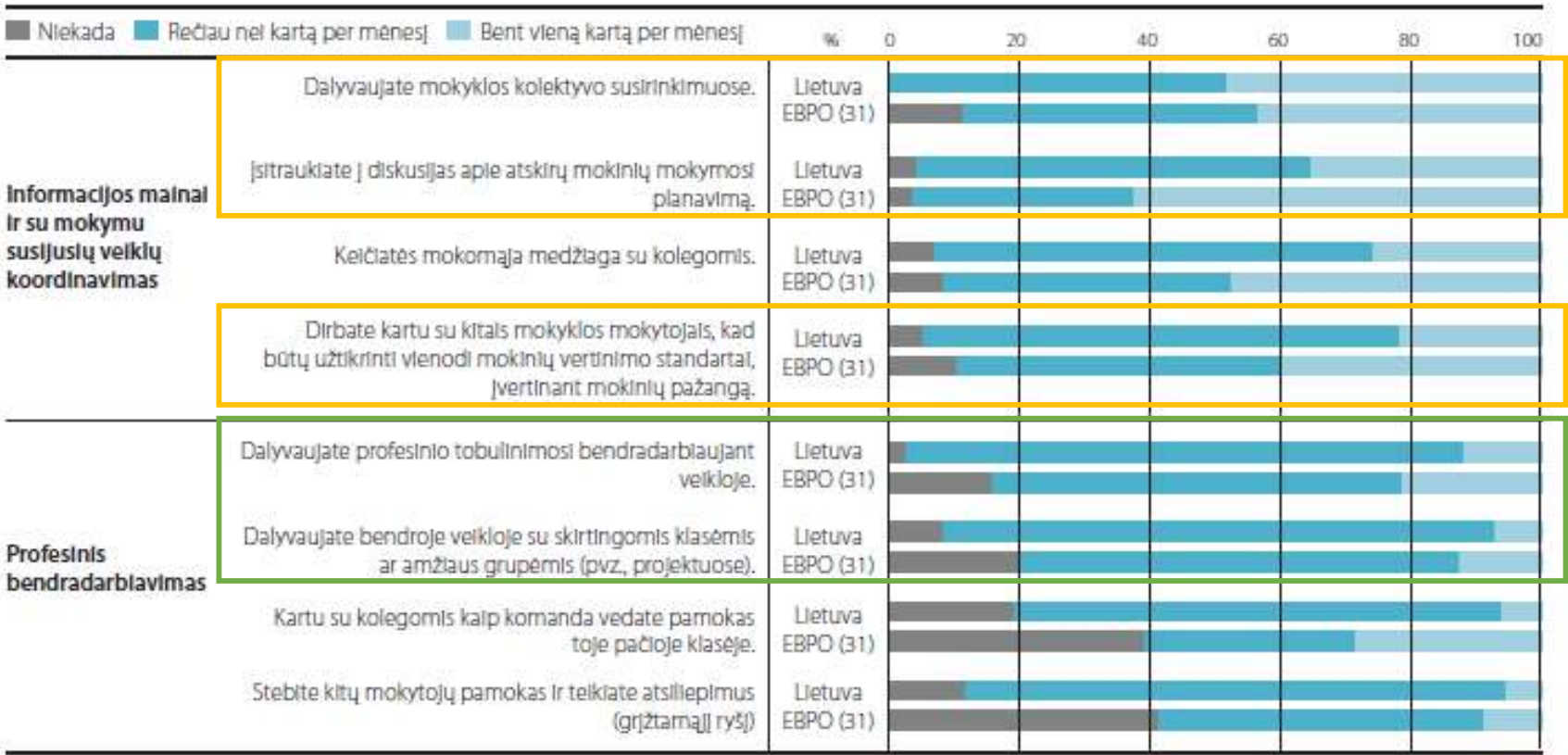

Bendruomenės ir bendradarbiavimo stiprinimas

Mokytojų bendradarbiavimo ypatumai

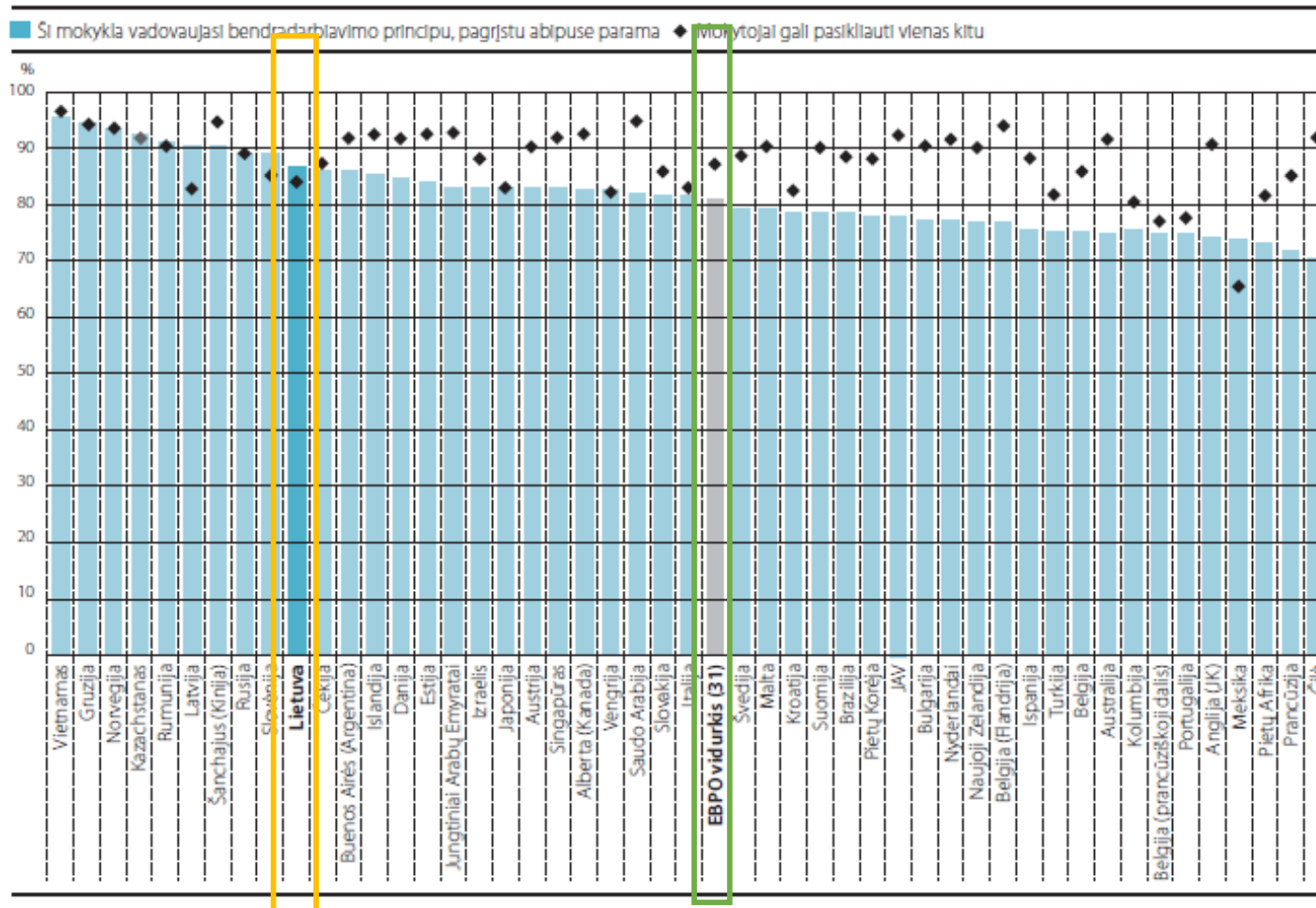
- Ir vidutiniškai EBPO, ir Lietuvoje yra labiau paplitusios mokytojų bendradarbiavimo formos, susijusios su informacijos mainais ir veiklų koordinavimu, o profesinio bendradarbiavimo formos, reikalaujančios didesnio mokytojų tarpusavio ryšio, tokios kaip kito mokytojo darbo stebėjimas ir grįžtamojo ryšio teikimas, mokymas komandoje, yra paplitusios mažiau.
- **Mokytojai, įsitraukę į profesinį bendradarbiavimą jaučia didesnę pasitenkinimą savo darbu bei geriau vertina savo darbo veiksmingumą.** Mokytojai kurie dalyvauja didesnio įsitraukimo ir stipresnės tarpusavio priklausomybės reikalaujančiose bendradarbiavimo veiklose, dažniau savo mokymo praktikoje taiko mokinių pažintinius procesus (kritinis mąstymas, problemų sprendimas).

Bent kartą per mėnesį:

- susirinkimuose dalyvauja 48 proc. Lietuvos mokytojų (EBPO – 43 proc.),
- apie tam tikrų mokinių mokymąsi diskutuoja 35 proc. (EBPO – 61 proc.),
- profesinio mokymosi veiklose bendradarbiaujant dalyvauja 11 proc. (EBPO – 21 proc.) mokytojų.

Mokytojų kolegialumas

- 87 proc. (EBPO 81 proc.) dirba mokyklose, kuriose vyrauja tarpusavio pagalba pagrįsta bendradarbiavimo kultūra,
- 84 proc. (EBPO 87 proc.) mokytojų jaučia galį pasikliauti kitais savo mokyklos mokytojais.
- Vidutinis mokytojo stažas yra 25 metai, iš jų mokykloje, kurioje dirba šio metu – 17 metų. Taigi Lietuvoje yra labai žemas judumo lygis sistemos viduje.

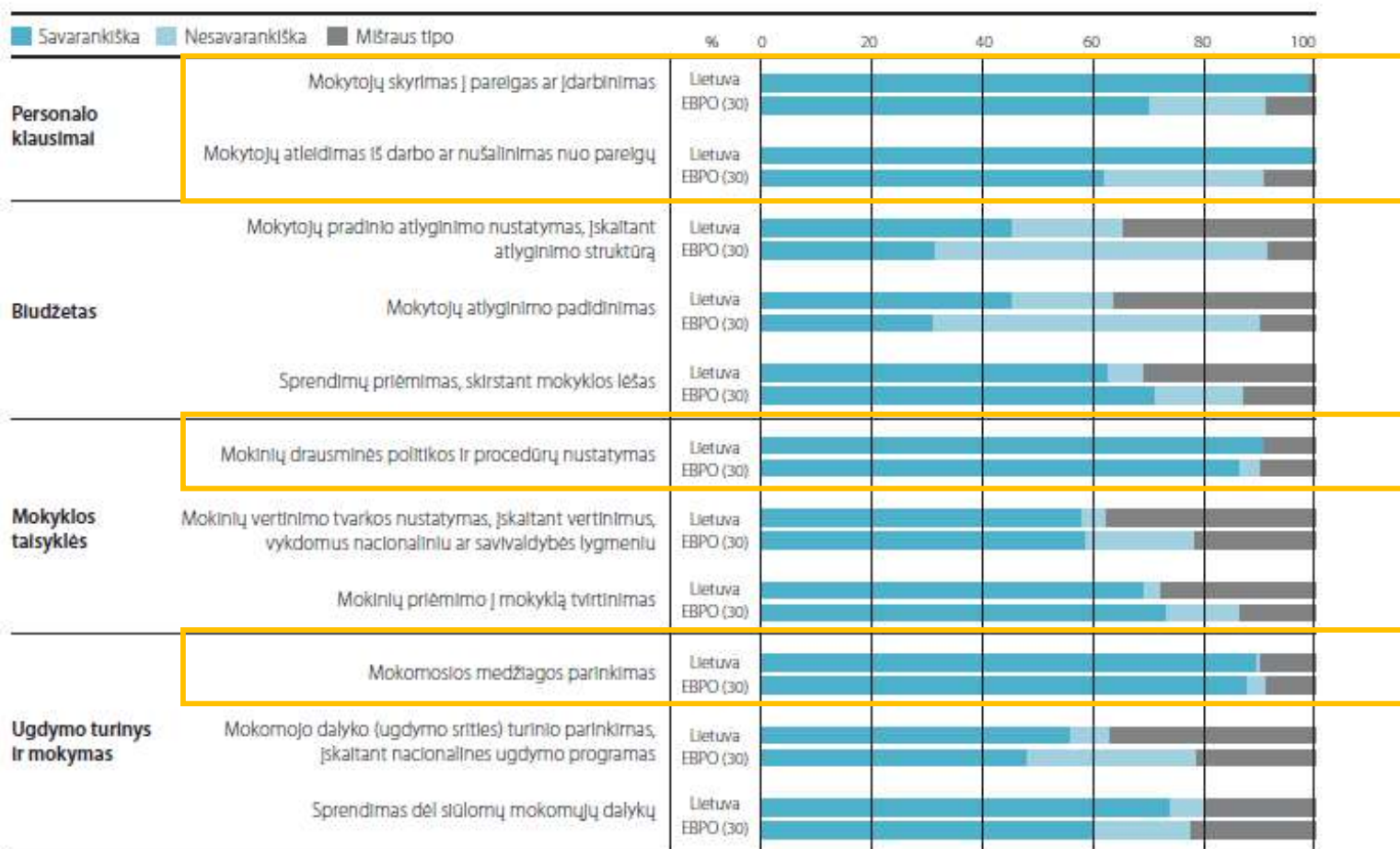
Mokyklų savarankiškumas, mokytojų ir mokyklų vadovų įgalinimas, lyderystė

Mokyklų savarankiškumas, sprendžiant įvairius klausimus

2.4.1 pav. Lietuvos mokyklų savarankiškumas, sprendžiant įvairius klausimus.

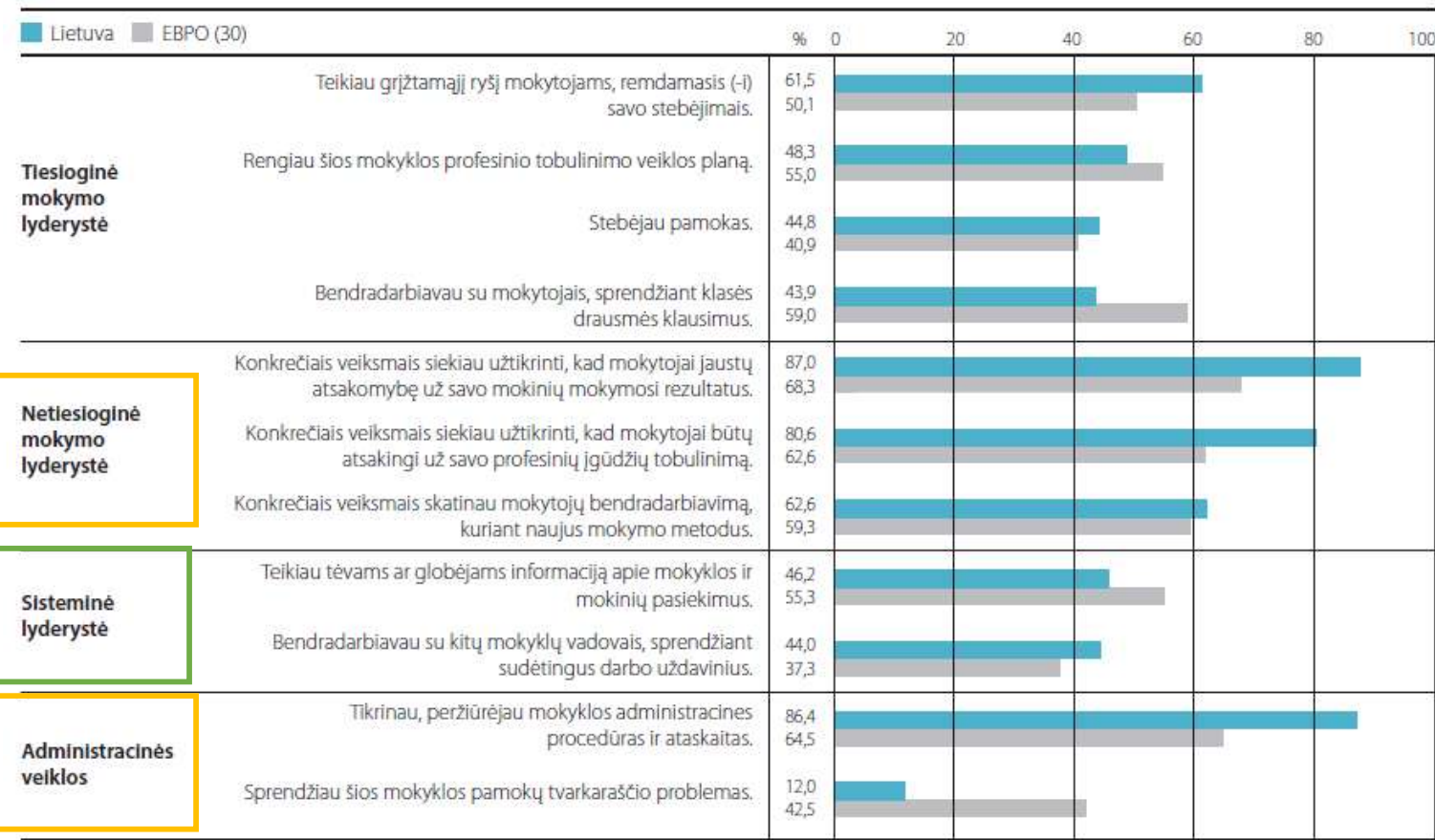
Mokyklų priskyrimo tipams („savarankiška“, „nesavarankiška“, „mišraus tipo“) kriterijai pateikti anksčiau šio skyrelio aprašyme. Priskyrimas atliktas remiantis mokyklų vadovų atsakymais.

- Didžioji dauguma Lietuvos mokyklų (ne mažiau kaip 90 proc.) yra **savarankiškos sprendžiant personalo klausimus, nustatant mokinių drausmės taisykles mokykloje bei parenkant mokomąją medžiagą**;
- Daugiau nei pusė (ne mažiau kaip 60 proc.) sprendžiant lėšų paskirstymo (išskyrus mokytojų atlyginimus) mokykloje ir mokinių priėmimo į mokyklą klausimus;
- Priimant su ugdymo turiniu ir procesu susijusius sprendimus, didžiausiu savarankiškumu mokyklos pasižymi, pasirinkdamos mokymo medžiagą (Lietuvoje – 90 proc., EBPO – 87 proc.).
- Dalyko turinio parinkimo aspektu Lietuvoje savarankiškos kiek daugiau negu pusė (56 proc.) mokyklų (EBPO – 48 proc.).
- Lietuvoje 85 proc. mokytojų nurodo, kad jų mokyklose mokyklos personalui sudaromos galimybės aktyviai įsitraukti, priimant mokyklos sprendimus (EBPO vidurkis – 77 proc.).

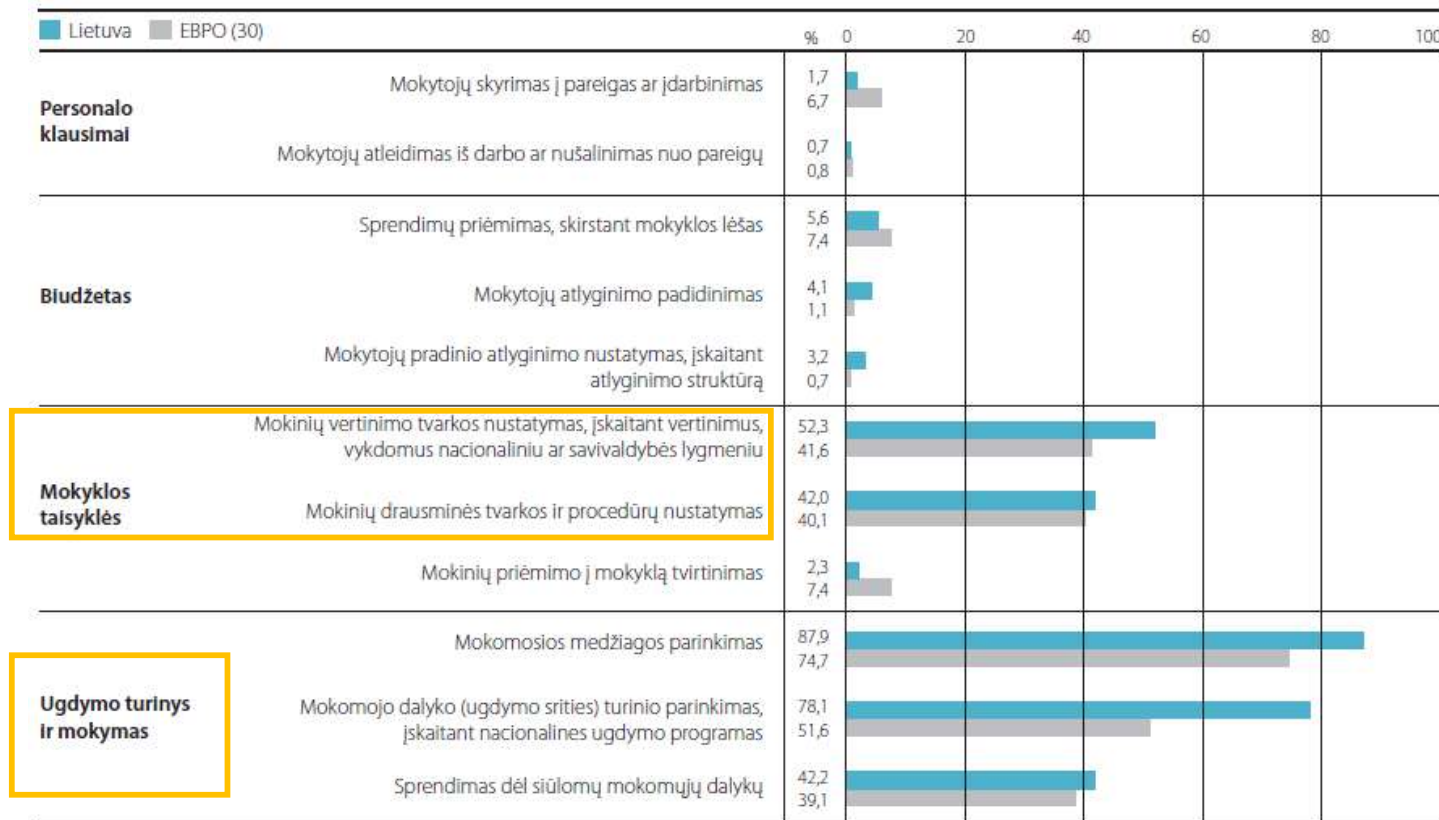
Vadovų lyderystės formos

Mokyklų vadovų, nurodančių, kad jie dažnai ir labai dažnai atliko įvardytas veiklas (per pastaruosius 12 mėnesių iki tyrimo), dalis (proc.).

- Lietuvos mokyklų vadovų darbe vyrauja administracinės** (įvairios administracinės procedūros, dokumentai) **ir netiesioginės mokymosi lyderystės** (konkretūs veiksmai, siekiant užtikrinti, kad mokyklos mokytojai jaustų atsakomybę už mokinių mokymosi rezultatus, savo profesinį tobulėjimą, mokytojų bendradarbiavimo skatinimas) veiklos.
- Mokyklų vadovų atsakomybė** ryškiai dominuoja, sprendžiant personalo, mokytojų atlyginimo ir mokinių priėmimo į mokyklą klausimus, o mokytojų (kaip ir vidutiniškai kitose EBPO šalyse) – sprendžiant su ugdymo turiniu ir mokymu susijusius klausimus.

Mokytojų atsakomybė mokykloje

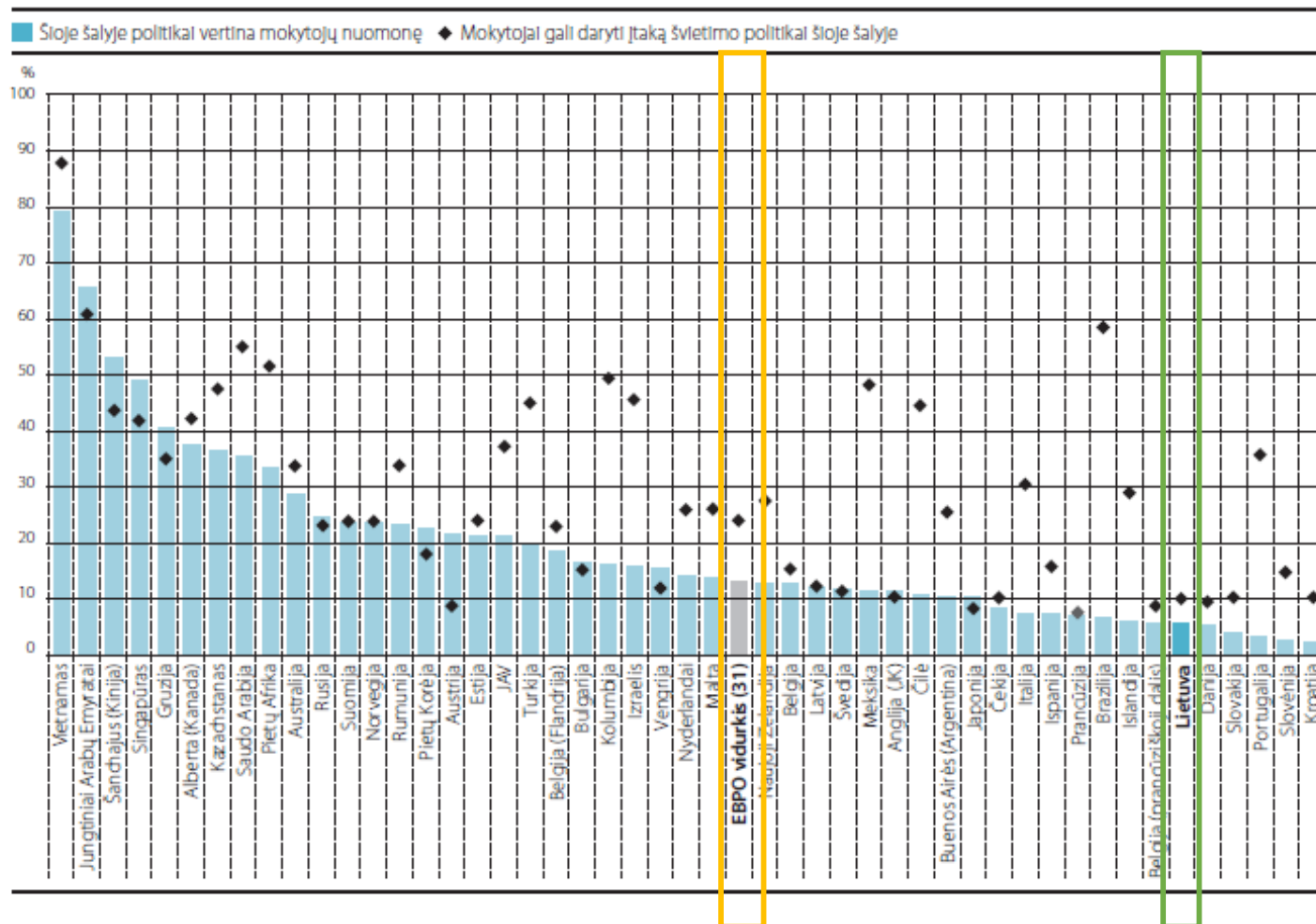

- **Mokyklų vadovų atsakomybė** ryškiai dominuoja sprendžiant su ugdymo turiniu ir mokymu susijusius klausimus.
- **Svarus mokytojo balsas ir nustatant mokinių vertinimo bei mokinių drausmės mokykloje tvarkas.** Pažymėtina, kad šiose srityse (ypač ugdymo turinio) Lietuvos mokytojams suteikiama daugiau atsakomybės nei vidutiniškai EBPO šalyse.
- Beveik visi (daugiau nei 90 proc.) mokytojai Lietuvoje nurodo, kad **iš principo jie patys valdo mokymą klasėje**, gali savarankiškai priimti sprendimus dėl darbo pamokoje (mokymo metodų parinkimas, mokinių vertinimas, mokinių elgesio klasėje tvarkos, namų darbai).

Mokytojų požiūris į galimybę dalyvauti, priimant svarbius sprendimus

2.4.10 pav. Mokytojų požiūris į galimybę dalyvauti, priimant svarbius sprendimus.

Mokytojų, sutinkančių ar visiškai sutinkančių su pateiktais teiginiais, dalis (proc.).

- Lietuvoje tik labai nedidelė mokytojų dalis jaučiasi galinti reikšmingai prisidėti priimant svarbius švietimo srities sprendimus – tik 5 proc. mano kad politikai vertina mokytojų nuomonę (EBPO 14 proc.), 10 proc. (EBPO vidurkis – 24 proc.) mano, kad jie gali turėti įtakos švietimo politikai
- Vadovų gaunama parama ir galimybė daryti įtaką priimamiems sprendimams:
 - Maždaug du trečdaliai mokyklų vadovų ir EBPO šalyse, ir Lietuvoje jaučiasi galį daryti įtaką sprendimams, kurie svarbūs jų darbui
 - Trečdalis vadovų nurodo, kad jiems reikia daugiau paramos iš išorinių institucijų (regiono ar savivaldybės arba nacionalinio lygmens)

Svarbiausios išvados (1)

- Lietuvos mokytojai pamokose taiko vidutiniškai dažniau įvairesnių veiklų nei mokytojai kitose EBPO šalyse.
- Lietuvos mokytojai vidutiniškai skiria **apie 85 proc. pamokos laiko mokymo ir mokymosi veikloms** (EBPO vidurkis 78 proc.). Rečiau nei EBPO šalyse Lietuvos mokytojai pamokoje skiria laiko klasės valdymui.
- Lietuvoje **mokytojai vidutiniškai dirba 35,4 val. per savaitę**, tai šiek tiek mažiau nei vidutiniškai EBPO (38,8 val.)
- **Mokyklų vadovai** Lietuvoje su ugdymu susijusiems klausimams vidutiniškai skiria 17 proc. savo darbo laiko, apie 22 proc. – vadovavimui ir lyderystei, **28 proc. – administraciniam darbams**.

Svarbiausios išvados (2)

- Daugiau nei 86 proc. mokytojų ir mokyklų vadovų mano, kad jų kolegos yra atviri pokyčiams, o mokyklos yra atviros naujovėms, geba pritaikyti inovatyvias praktikas.
- Lietuva tiek mokytojų, tiek mokyklų vadovų atveju patenka į šalių, kuriose mokytojai ir mokyklų vadovai yra vyriausi, grupę. **Lietuvoje vidutinis mokytojo amžius yra 50 metų, mokyklų vadovų – 55 metai.**
- Per artimiausius 5 metus palikti mokytojo darbą norėtų beveik pusė – 45 proc. – mokytojų (EBPO vidurkis – 25 proc.).
- Vidutinis mokytojo stažas yra 25 metai, iš jų mokykloje, kurioje dirba šio metu – 17 metų. Taigi Lietuvoje yra labai **žemas judumo lygis sistemos viduje.**
- Lietuvos mokytojų, dirbančių mokyklose, kuriose mokosi daugiau kaip 10 proc. SUP mokinių yra 24 proc. (EBPO vidurkis – 31 proc.), kuriose mokosi daugiau kaip 30 proc. mokinių iš žemo SEK statuso šeimų, yra 8 proc. (EBPO vidurkis – 20 proc.).

Svarbiausios išvados (3)

- Didžioji dauguma (90 proc.) mokytojų **šią profesiją yra pasirinkę vedini altruistinių paskatų**, tačiau Lietuvoje svarbūs buvo ir finansiniai bei darbo sąlygų veiksniai (nurodė apie 70-80 proc. mokytojų).
- Lietuvoje **savo darbu yra patenkinta didžioji dauguma mokytojų (80-90 proc.), bet tik 14 proc. mokytojų mano, kad jų profesija vertinama visuomenėje (EBPO 26 proc.)**.
- Mokyklų vadovų formalus įgytas išsilavinimas yra aukštesnis nei mokytojų – magistro ar jam prilyginamą laipsnį Lietuvoje yra įgiję 61 proc. vadovų (mokytojų 37 proc.). Tačiau **net trečdalis mokyklų vadovų niekada nėra dalyvavę mokyklos vadybos/administravimo ar lyderystės programoje** (nei prieš pradėdami, nei jau eidami mokyklų vadovo pareigas).
- Visi mokytojai ar mokyklų vadovai dalį savo laiko skiria profesiniam tobulėjimui ir tai daro labai aktyviai.

Svarbiausios išvados (4)

- **Pagal terminuotą sutartį dirba 21 proc. jaunesnių negu 30 metų ir tik 7 proc. vyresnių negu 50 metų mokytojų**, nepilnu etatu dirba pusė jaunų mokytojų ir trečdalis vyresnių nei 50 metų mokytojų, ne visu krūviu dirbančių daugiau dirba kaimo mokyklose (kaimo mokyklose nepilnu etatu dirba apie pusė, miestų apie trečdalis, didmiesčių ketvirtadalis mokytojų) bei mokyklose, kuriose daugiau mokinių su specialiaisiais ugdymosi poreikiais. Daugiau nei vienoje mokykloje dirbančių mokytojų yra 15 proc. (EBPO vidurkis 4 proc.).
- Lietuvoje beveik visada atlikus vertinimą yra parengiamas profesinio tobulinimo ar mokymų planas, gana dažnu atveju egzistuoja ir finansinės skatinimo priemonės (82 proc. mokytojų Lietuvoje ir EBPO vidutiniškai 41 proc.).
- Lietuvoje **10 proc. (EBPO vidurkis – 18 proc.) mokytojų nurodo savo darbe patiriantys daug streso**. Streso šaltiniai yra jaučiama atsakomybė už mokinių pasiekimus, siekis „spėti“ su besikeičiančiais valstybės ar savivaldybės reikalavimais ir per didelis administracinio darbo krūvis.

Svarbiausios išvados (5)

- Lietuvai aktualus mokyklos, kaip bendruomenės, ir **mokytojų pasitikėjimo kolegomis stiprinimas**: galintys pasikliauti vieni kitais vidutiniškai nurodė 84 proc. mokytojų (visiškai galintys pasikliauti kolegomis teigia 18 proc. mokytojų).
- **Mokytojai, įsitraukę į profesinį bendradarbiavimą jaučia didesnį pasitenkinimą savo darbu bei geriau vertina savo darbo veiksmingumą.** Mokytojai, kurie dalyvauja didesnio įsitraukimo ir stipresnės tarpusavio priklausomybės reikalaujančiose bendradarbiavimo veiklose, dažniau savo mokymo praktikoje taiko mokinių pažintinius procesus (kritinis mąstymas, problemų sprendimas). Todėl svarbu sudaryti sąlygas ir skatinti gilesnį mokytojų bendradarbiavimą.
- Ugdymo turinio srityje mokyklos pasižymi dideliu savarankiškumu pasirinkdamos mokymo medžiagą (Lietuvoje – 90 proc., EBPO – 87 proc.)
- Lietuvoje mokyklų vadovų atsakomybė ryškiai dominuoja, sprendžiant personalo, mokytojų atlyginimo ir mokinių priėmimo į mokyklą klausimus, o mokytojų (kaip ir vidutiniškai kitose EBPO šalyse) – sprendžiant su ugdymo turiniu ir mokymu susijusius klausimus.

Svarbiausios išvados (6)

- Lietuvos mokyklų vadovų darbe vyrauja administracinės ir netiesioginės mokymosi lyderystės veiklos.
- Daugiausiai atsakomybės mokytojams suteikiama parenkant mokymo medžiagą ir dalyko turinį, svarbus mokytojo balsas ir nustatant mokinių vertinimo bei drausmės tvarkas mokykloje.
- Lietuvoje tik labai nedidelė mokytojų dalis jaučiasi galinti reikšmingai prisidėti priimant svarbius švietimo srities sprendimus – tik 5 proc. mano kad politikai vertina mokytojų nuomonę (EBPO 14 proc.), 10 proc. (EBPO vidurkis – 24 proc.) mano, kad jie gali turėti įtakos švietimo politikai.
- Du trečdaliai mokyklų vadovų norėtų sulaukti daugiau paramos iš savivaldybės ar nacionalinio lygmens institucijų, trečdalis jaučiasi negalį dalyti įtakos priimant svarbius, su darbu susijusius, sprendimus.

Rekomendacijos (1)

(tarptautinės rekomendacijos, EBPO, TALIS 2018)

Aukštos kvalifikacijos kandidatų į mokytojo ir mokyklos vadovo pozicijas pritraukimas ir atranka	Stebėti dirbančiųjų dinamiką ir užtikrinti dirbančiųjų įvairovę
	<i>stebėti ir prognozuoti būsimą žmogiškųjų išteklių poreikį švietimo sistemai, pasiruošti mokytojų ir mokyklų vadovų atnaujinimui</i>
	<i>rengti veiksmingas pritraukimo į mokytojo darbą priemones</i>
	<i>mokytojo profesijai atrinkti aukštos vidinės motyvacijos kandidatus</i>
	Mokytojo karjeros prestižo stiprinimas - pagrindinė šios profesijos patrauklumo sąlyga
	<i>rengti veiksmingas komunikacijos ir kitas kampanijas, siekiant viešinti mokymo karjeros kompleksiskumą ir intelektualinį sužadirimą, parodyti ugdymo specialistų kuriamą vertę visuomenei</i>
	<i>sukurti priemonių sistemą, kaip padidinti profesijos prestižą ir statusą, siekiant pritraukti geriausius kandidatus tapti mokytojais ir mokyklų vadovais</i>

Rekomendacijos (2)

(tarptautinės rekomendacijos, EBPO, TALIS 2018)

Mokymo profesionalų ugdymas per aukštos kokybės pirminį parengimą ir tolesnį kvalifikacijos tobulinimą	Būsimiems mokytojams ir mokyklų vadovams suteikti aukštos kokybės pirminį išsilavinimą ir tolesnį kvalifikacijos tobulinimą
	<i>siūlyti alternatyvius profesijos įgijimo kelius, jų metu užtikrinant mokytojų rengimo kokybę</i>
	<i>didinti galimybes mokyklų vadovams reikiamas kompetencijas įgyti prieš tampant vadovais</i>
	<i>užtikrinti sąsajas tarp mokytojų rengimo ir tolesnio profesinio tobulėjimo</i>
	Užtikrinti aukštos kokybės nuolatinį profesinį tobulėjimą, sutelkiant dėmesį į didžiausią poreikį turinčias sritis
	<i>skatinti aktyvų, pagrįstą bendradarbiavimu ir darbo vietoje vykstantį profesinį tobulėjimą, kuris atitinka vietos poreikius ir yra pritaikytas konkrečioms mokykloms, jų kontekstui</i>
	<i>skatinti integruotą informacinių ir komunikacinių technologijų (IKT) mokymą ir gerosios patirties sklaidą</i>
	<i>daugiau dėmesio skirti mokytojų ir vadovų kompetencijos tobulinimo prioritetams</i>
	<i>stiprinti kvalifikacijos tobulinimą darbo su SUP mokiniais</i>
	Pašalinti dalyvavimo profesiniame tobulėjime kliūtis
	<i>numatyti laiką, kuris būtų skirtas dalyvavimui profesinio tobulinimo veiklose</i>
	<i>sukurti ar plėtoti paskatas dalyvauti profesinio tobulinimo veiklose</i>

Rekomendacijos (3)

(tarptautinės rekomendacijos, EBPO, TALIS 2018)

Mokymo profesionalų auginimas pasitelkiant įvadinės veiklas, konsultavimą (mentorystę) ir bendradarbiavimą	Teikti pagalbą pradedantiesiems mokytojams ir naujai paskirtiems mokyklų vadovams
	<i>peržiūrėti pradedančiųjų mokytojų pasiskirstymą mokyklose</i>
	<i>suteikti mokyklų vadovams aktyvų vaidmenį plėtojant ir skatinant įvadinės bei kuravimo/mentorystės galimybes</i>
	<i>rengti mentorystės programas naujai paskirtiems mokyklų vadovams</i>
	Mokytojų darbe daugiausia laiko turi būti skirta kokybiškam ugdymui ir veiksmingai mokymo praktikai
	<i>padėti mokytojams taikyti veiksmingą mokymo praktiką</i>
	<i>pergalvoti mokytojų tvarkaraščius, laiko paskirstymą mokykloje ir erdvę, kad būtų skatinamas mokymas mažomis grupėmis</i>
	Skatinti mokyklose ir klasėse kurti mokinių mokymuisi ir gerovei palankią aplinką
	<i>visais lygmenimis įgyvendinti priemones kovai su visomis patyčių formomis</i>
	Plėtoti bendradarbiavimo kultūrą mokyklose
	<i>išnaudoti profesinio tobulėjimo bendradarbiaujant ir profesinių mokymosi bendruomenių galimybes siekiant inicijuoti ir skleisti bendradarbiavimo kultūrą mokyklose</i>
	<i>puoselėti kolegialų klimatą mokyklose, siekiant paskatinti savanorišką mokytojų bendradarbiavimą</i>
	<i>mokyklose remtis bendradarbiavimo kultūros šalininkais ir pasidalyta lyderyste</i>
	Skatinti mentorystę ir kolegialų grįžtamąjį ryšį kaip pagrindinius profesionalaus darbo požymius
	<i>puoselėti augimo mąstyseną ir formuojamojo grįžtamojo ryšio kultūrą</i>
	<i>skatinti ir integruoti didžiausią poveikį, pasak mokytojų, turinčias grįžtamojo ryšio formas</i>
	<i>mentorystę ir grįžtamąjį ryšį skatinti visais karjeros etapais</i>

Rekomendacijos (4)

(tarptautinės rekomendacijos, EBPO, TALIS 2018)

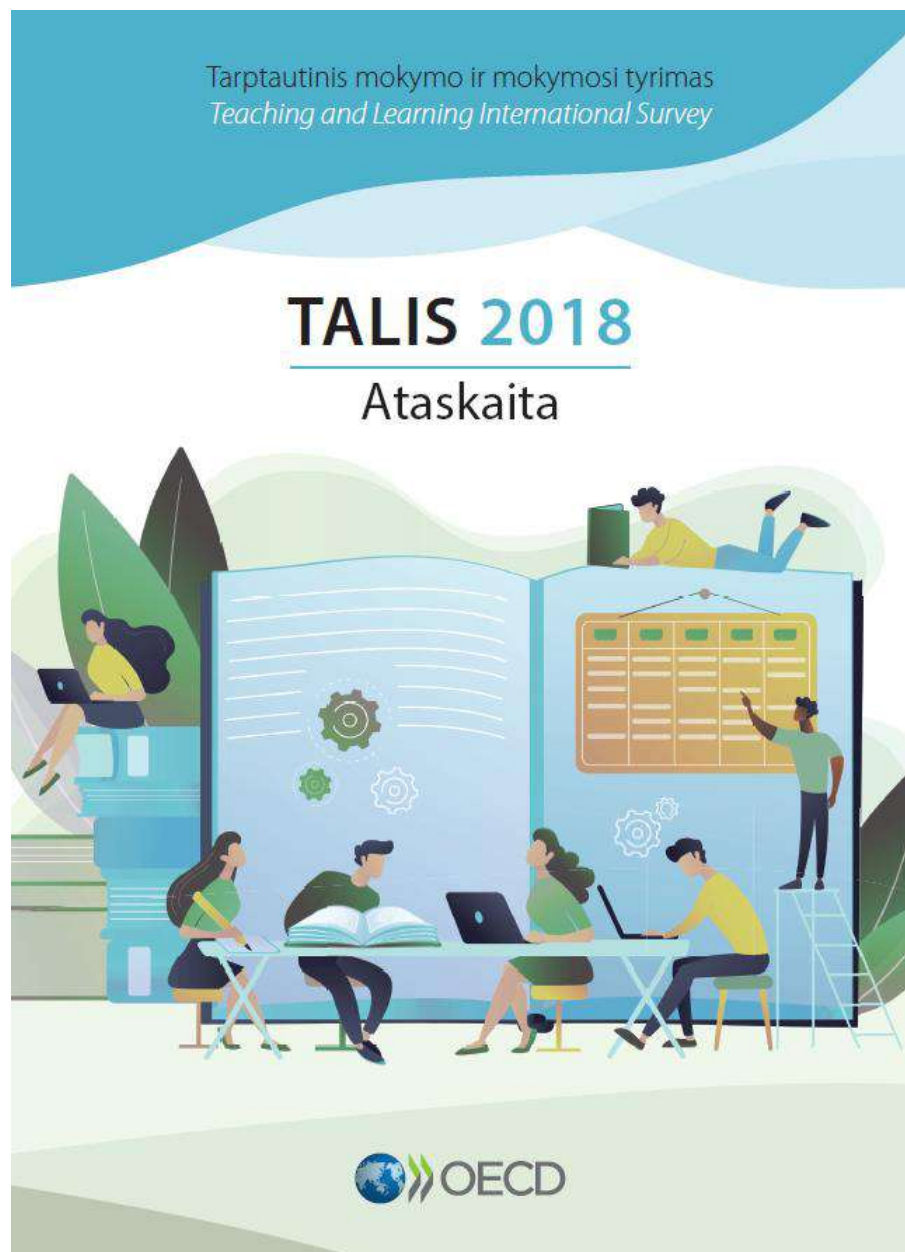
Mokymo profesionalų įgalinimas sudarant savarankiškumo, lyderystės raiškos ir karjeros galimybes	Visais sistemos lygmenimis skatinti lyderystę
	<i>per savarankiškumo skatinimą ir pasidalytą lyderystę puoselėti mokytojų pareigos jausmą</i>
	<i>stiprinti lyderystę mokykloje</i>
	<i>stiprinti lyderystę sistemos lygmenyje ir stiprinti mokytojų ir mokyklų vadovų balsą politinėse diskusijose</i>
	Esminis akcentas mokyklos vadovo darbe paskirstant laiką – vadovavimas mokymui/mokymo lyderystė (instructional leadership)
	<i>vadovavimas mokymui turi būti skatinamas per aiškius mokyklų vadovų profesinius standartus</i>
	<i>ugdyti mokymo lyderystės gebėjimus ir į mokymo lyderystę įtraukti mokytojus</i>
	Mokytojų vertinimas turi būti susietas su karjeros pokyčiu (pažanga)
	<i>apibrėžti ir prioritetizuoti esminius vertinimo tikslus ir atitinkamai suplanuoti vertinimo procesus</i>
	<i>sudaryti sąlygas pasiekti pagrindinius vertinimo tikslus</i>

Rekomendacijos (5)

(tarptautinės rekomendacijos, EBPO, TALIS 2018)

Mokymo profesionalų išlaikymas sukuriant pasitenkinimą ir tinkamą atpildą teikiančias darbo sąlygas, gerą savijautą ir pasitenkinimą darbu	Motyvuotus ir efektyvius mokytojus bei vadovus auginti sukuriant patrauklias darbo sąlygas
	<i>užmegzti konstruktyvų dialogą su profesijos atstovais, siekiant laikui bėgant gerinti mokytojų finansines ir kitas darbo sąlygas</i>
	<i>apsvarstyti galimybę atnaujinti mokytojų karjeros struktūrą ir atlyginimų skalę</i>
	<i>atkreipti dėmesį į mokyklų vadovų darbo sąlygų konkurencingumą valstybinėse įstaigose</i>
	<i>mažinti darbuotojų, dirbančių pagal trumpalaikes, mažiau nei vienerių metų trukmės, sutartis, skaičių</i>
	Mažinti stresą ir puoselėti darbuotojų gerą savijautą
	<i>atkreipti dėmesį į nustatytus streso šaltinius</i>
	<i>ugdyti mokytojų atsparumą stresui ir mažinti mokytojų norą palikti mokytojo profesiją (attrition)</i>
	Skatinti intelektualinės veiklos plėtotę, siekiant didinti pasitenkinimą darbu
	<i>sudaryti sąlygas didinančias mokytojų pasitenkinimą darbu</i>
	<i>tikslingai orientuoti politiką į tam tikrus įvairius mokytojų tipus (profilus) ir konkrečius iššūkius</i>
	<i>sutelkti pastangas išlaikyti mokytojus mokyklose, kuriuose situacija sudėtingiausia</i>
	Didinti mokytojų pasitenkinimo jausmą per savirealizaciją ir savo suvoktą darbo veiksmingumą (self-efficacy)
	<i>sudaryti sąlygas mokytojų savirealizacijos didinimui, savo darbo veiksmingumo gerinimui</i>

Lietuvos TALIS rezultatų ataskaita

Turinys

Ižanga | 5

Informacija apie TALIS 2018 tyrimą | 6

1. Mokytojai ir mokyklų vadovai – besimokantys visą gyvenimą | 13

1.1. Mokymas ir mokymasis ateitį | 13

Mokytojų taikoma praktika klasėje | 14

Mokytojų ir mokyklų vadovų pasirengimas mokymui | 20

Ar inovatyvūs mokytojai ir mokyklų vadovai? Kiek jie inovatyvūs? | 22

1.2. Besikeičiantis mokymo poveikslas | 24

Besikeičiantis mokytojo ir mokyklų vadovo profesijos poveikslas | 25

Mokymo ir mokymosi kontekstas | 28

Mokyklų klimatas ir mokymosi aplinka | 31

Ateities iššūkiai ir prioritetai – kaip juos mato mokytojai ir mokyklų vadovai | 34

1.3. Efektyvus kandidatų pritraukimas ir parengimas | 37

Kas mokytojus motyvuoja rinktis mokytojo profesiją | 38

Koks yra mokytojų ir mokyklų vadovų pasirengimas | 40

Kokią pagalbą gauna naujieji mokytojai savo pirmaisiais mokytojavimo metais | 45

1.4. Nuolatinio profesinio tobulinimosi galimybės | 49

Mokytojų ir mokyklų vadovų profesinis tobulinimasis | 50

Profesinio tobulinimosi turinys ir poreikis | 53

Profesinio tobulinimosi trūkštiai ir skatinimo priemonės | 56

2. Mokytojai ir mokyklų vadovai – vertinami profesionalai | 61

2.1. Mokytojo profesijos prestižas | 61

Mokytojo profesijos patrauklumo elementai: prestižas ir mokytojo profesijos statusas | 62

Pasitenkinimas darbu: požiūris į darbo aplinką ir į profesiją | 64

Mokytojų ir mokyklų vadovų patiriamas stresas ir jo šaltiniai | 67

Mokytojų pasitraukimo iš šios profesijos rizika | 69

2.2. Mokytojų ir mokyklų vadovų darbo sąlygos: saugumas, judumas, atlygis | 72

Saugumas darbe ir judumas | 73

Formalusis mokytojų vertinimas | 76

Mokytojų ir mokyklų vadovų pasitenkinimas gaunamu atlyginimu ir kitomis darbo sąlygomis | 80

2.3. Bendradarbiavimo skatinimas, siekiant pagerinti profesionalumą | 83

Mokytojų bendradarbiavimo ypatumai | 84

Mokytojams teikiamas grįžtamasis ryšys ir jo panaudojimas | 90

2.4. Mokytojų ir mokyklų vadovų įgalinimas | 95

Sprendimų priėmimo mokyklų lygmeniu stiprinimas | 96

Mokyklų vadovų lyderystė | 101

Mokytojų lyderystė | 105

Priedai | 113

Literatūra ir šaltiniai | 118

Daugiau informacijos:

- Švietimo, mokslo ir sporto ministerija

<https://www.smm.lt/web/lt/teisesaktai/tyrimai-ir-analizes/tarptautiniai-tyrimai>

- Nacionalinė švietimo agentūra

<https://www.nsa.smm.lt/stebesenos-ir-vertinimo-departamentas/tyrimai/>

- Tarptautinis EBPO TALIS puslapis

<https://www.oecd.org/education/talis/>

Ačiū!

Kodėl pasirinkote mokytojo profesiją? Mokytojų atsakymai bandomojo tyrimo metu.

Bendravimas su vaikais.

Pilietinė pareiga.

Manau, jog turiu pašaukimą mokytojo profesijai.

Prasmingas darbas.

Noras padėti vaikams.

Norėjau būti anglų kalbos mokytoja.

Buvusios mokytojos asmenybės pavyzdys.

Išreikšti ir realizuoti save.

Man patinka mokytojo darbas, nes visada šalia jaunų žmonių, esi aktyvus pats.

Asmeninis stiprus apsisprendimas.

Realizuoti save.

Noras dirbti su vaikais.

Tradicija giminėje.

Norėjau būti mokytoja.

Skaityti užsienio kalbą, keliauti, bendrauti su kitų tautų žmonėmis.

Mokiausi labai gerai ir norėjosi kitiems padėti.

Mano profesija suteikė man džiaugsmo dirbti su įdomiais, kūrybingais, neformaliais žmonėmis, patyriau laimę mokyti gabius mokinius, studentus. Tai laimė.

Mokytojo profesija suteikė pasitikėjimo savo jėgomis.

Domėjausi savo dėstomu dalyku, mačiau galimybę studijuoti užsienyje.

Mėgstamas darbas.

Suteikė galimybę mokytis visą gyvenimą.

Tuo laikotarpiu trūko mokytojų.

Darbas man atrodė patrauklus ir įdomus.

Tobulėti ir asmeniškai, ir dalykinėje srityje.

Patiko dalykas.

Mokytojo profesija suteikė galimybę bendrauti su vaikais, mokyti juos ir mokytis supratimo ir empatijos.

Atitiko prigimtinius sugebėjimus.

Asmenybės saviraiškai.

Vaikystės svajonės išsipildymas.

Mokytojo profesija suteikė galimybę ne tik perteikti savo žinias vaikams, bet ir bendrauti su jais, juos pažinti.

Ugdyti pilietiškumą ir patriotizmą.

Leido geriau susipažinti su spec. poreikių bei neįgallaisiais mokiniiais.

Tradicijos.

Nuo vaikystės svajoju tapti mokytoja.

Bendrauti su vaikais, juos auklėti.

Gera visą gyvenimą būti tarp jaunų žmonių.